

Ursan Johtokunnan

Pöytäkirja.

25.I.1923 – 31.8.1946.

[Puhtaaksikirjoittanut Jukka Arvo]

[Huom. viimeinen pöytäkirja 17.4.46]

Vain yksityiskäyttöön
Tähtitieteellinen yhdistys Ursa ry

25.I.1923.

1 §.

Päätettiin pitää Ursan kokous keskiviikkona 31/I. Maist. V. A. Heiskanen lupautui pitämään esitelmän Einsteinin suhteellisuusteorian vaikutuksesta tähtitieteeseen. Puheenjohtaja lupautui pyytämään prof. R. Furuhjelmia esitelmöimään tässä tai jossain seuraavassa Ursan kokouksessa.

2 §.

Päätettiin painattaa Ursan sääntöjä 500 kpl. suomen- ja 100 kpl. ruotsin kielellä. Painatuksesta huolehtiminen jätettiin sihteerin tehtäväksi.

3 §.

Keskusteltiin vakinaisille jäsenille annettavan diplomin aikaansaamisesta. Ehdotusta tällaista diplomia varten päätettiin pyytää taiteilija M. Warénilta. Asia jäi sihteerin huoleksi.

4 §.

Ursan 60 mm:n kaukoputki päätettiin lähettää Mikkelissä oleville jäsenille käytettäväksi (lehtori O. Jaakkolalle). Lähettamisestä huolehtiminen jätettiin maist. Y. Väisälälle.

Vakuudeksi
E. Sucksdorff.

21.V.1923.

1 §.

Toukokuun 1:n päivän jälkeen liittyneitten jäsenten jäsenmaksut päätettiin lukea hyväksi vielä ensi toimintavuodeksi.

2 §.

Hyväksyttiin uudeksi vakin. jäseneksi professori Ernst Lindelöf sekä vuosijäseniksi insinööri Sahlberg ja johtaja A. Uusikylä.

3 §.

Päätettiin, että jos 15 jäsentä liittyy Ursaan samalta paikkakunnalta maaseudulta, saa paikkakunta paikallisosaston oikeudet ja on sinne ensi tilassa lähetettävä kaukoputki käytettäväksi. Kone jää kuitenkin Ursan omaksi. Jos erikoista syytä on olemassa, voidaan paikallisosasto perustaa, vaikka jäseniä olisi vähemmänkin.

4 §.

Ursan kirjanpidossa päätettiin avata kutakin paikallisosastoa varten erikoinen tili, ja sitäpaitsi kaikkia muita maaseutujäseniä varten n.s. yleinen maaseutujäsenten tili. Paikallisosastojen tähti-illoilla, esitelmillä t.m.s. keinoilla keräämät rahat tulevat ainoastaan kyseessä olevan paikallisosaston hyväksi. Samoin $\frac{3}{4}$ jäsenmaksuista. Tililtä lasketaan pois kaukoputken kuoletus ja muut menot, jotka mahdollisesti paikallisosaston hyväksi uhrataan. Jäljellä oleva $\frac{1}{4}$ paikallisosastojen jäsenmaksuista sekä muitten maaseutujäsenten vuosimaksut kokonaan viedään yleiselle maaseutujäsenten tilille, johon kertyneillä varoilla hankitaan maaseudulle lähetettävää kirjallisuutta, tähtikarttoja sekä mahdollisuuden mukaan myös kaukoputkia sellaisillekin paikkakunnille, missä on innostuneita jäseniä vaikka vähemmänkin. Kun paikkakunta saa paikallisosaston oikeudet, lasketaan sen tilin hyväksi myöskin aikaisemmin samalta paikkakunnalta kertyneet varat samojen perusteiden mukaan kuin edellä on selostettu. Nämä mainitut tilit aloitetaan Ursan toiminnan alusta. Kaikkien jäsenten sisäänkirjoittautumis-maksut lankeavat Ursan pääosaston tilille.

5 §.

Päätettiin tilata Ursalle lainattavaksi ja myytäväksi 30 kpl. Schurig-Götzin tähtikarttoja „Tabulae Caelestes“. Tilauksen toimittaminen jätettiin tohtori Y. Väisälän huoleksi.

6 §.

Päätettiin hankkia Ursalle 40 mm:n läpimittaisella, 200 mm:n polttovälisellä 3-kertaisella objektiivilla varustettu käsi-komeetanetsijä erikoisesti Helsingin jäsenten muuttuja-havaintoja varten. Asiasta huolehtiminen jätettiin tohtori Yrjö Väisälälle.

7 §.

Päätettiin lähettää kaikille jäsenille toimintakertomus, jossa mainittaisiin kaikki Ursan saavutukset ja päätökset. Asia, josta huolehtiminen jäi sihteerille, päätettiin toteuttaa seuraavan vuosikertomuksen yhteydessä.

8 §.

Tämä pöytäkirja tarkastettiin ja hyväksyttiin.

Vakuudeksi

E. Sucksdorff.

14.X.1923.

1 §.

Päätettiin pitää Ursan vuosikokous perjantaina lokakuun 26:ntena. Esitelmöitsijän hankkiminen jätettiin puheenjohtajan tehtäväksi.

2 §.

Vuosikertomuksen laatiminen jätettiin sihteerin ja tilikertomuksen varainhoitajan huoleksi.

3 §.

Vuosikokouksesta päätettiin, paitsi kutsukorteilla, ilmoittaa myös sanomalehdissä Uusi Suomi, Helsingin Sanomat ja Hufvudstadsbladet.

4 §.

Päätettiin seur. vuodeksi entisten aikakauslehtien lisäksi tilata Ursalle amerikkal. „Popular Astronomy“. kaikki lehdet päätettiin vastedes tilata Geodeettisen Laitoksen osoitteella.

5 §.

Päätettiin vastedes kutsua myös johtokunnan varajäsenet sen kokouksiin.

6 §.

Ursalle saapuneista tähtikartoista „Tabulae Caelestes“ päätettiin pitää 9 kpl. kirjastossa lainaamista varten ja loput myydä Smk:sta 15:-kappale. Kirjastokappaleista lähetetään kohta yksi Joensuun ja yksi Mikkelin paikallisosastolle. Asiasta huolehtii leht. V. J. Kallio.

7 §.

Varainhoitaja valtuutettiin ostamaan yhdistykselle tilikirja.

8 §.

Päätettiin ryhtyä ensi tilassa uudelleen järjestämään tähti-iltoja yleisölle.

Vakuudeksi

E. Sucksdorff.

18.XI.1923.

1 §.

Kokoukset päätettiin vastedes pitää perjantaisin keskiviikon asemesta, mikäli huoneusto Suomal. Lyseolla silloin on vapaana.

2 §.

Seuraava kokous päätettiin pitää perjantaina 18.XI. Maisteri V. A. Heiskanen lupautui pitämään esitelmän „Taivaankappalten asuttavaisuudesta“.

3 §.

Johtok. kokouksen 21.V. – 23 päätöksen mukaisesti päätettiin viime toimintavuoden vuosikertomus painattaa ja lähettää kaikille jäsenille. Asia jätettiin sihteerin huoleksi.

4 §.

Päätettiin kiirehtiä vakinaisille jäsenille annettavan diplomin valmistusta. Taiteilija M. Warénin kanssa sopiminen jäi sihteerin tehtäväksi. Keskusteltiin diplomiin tulevan tekstin johdosta, ja pidettiin parhaana lyhyttä latinankielistä omistuskirjoitusta. Lehtori V. J. Kallio lupautui huolehtimaan painatuksesta.

5 §.

Einstein-filmin ilmoitettiin saapuneen. Päätettiin käydä ensi torstaina kello 5 Suomen Biograafi - O/Y:ssä siihen tutustumassa. Tekstin suomentaminen, filmin saattaminen esitettäväksi ja suomen- sekä ruotsinkielisten selostusten pitäminen näytäntöjen yhteydessä jäi maisterien V. A. Heiskasen ja Yrjö Leinbergin huoleksi, jotka tähän tehtävään lupautuivat. Reklaamin järjestämisestä huolehtivat kaikki johtok. jäsenet.

6 §.

Päätettiin kieltää Ursan jäseneltä, talonmies Koskelta oikeus näyttää maksusta yleisölle tähtiä niillä paikoilla, missä Ursa on sanomalehdissä ilmoittanut tähtiä näyttävänsä.

Vakuudeksi

E. Sucksdorff.

8.III.1924.

1 §.

Päätettiin seuraavalle vuosikokoukselle esittää vuosimaksun koroittamista Smksta 20:– Smkaan 30:–.

2 §.

Keskusteltiin raha-avustuksen pyytämisestä Valtiolta Ursalle. Päätettiin sanomalehtikirjoituksilla ja muilla sen kaltaisilla keinoilla muokata yleistä mielipidettä suotuisaksi yhdistykselle, ja jättää anomus Valtioneuvostolle vasta myöhemmin keväällä.

3 §.

Päätettiin koettaa saada aikaan rahankeräys amatööri-tähtitornin rakentamista varten, sekä innostuttaa mikäli mahdollista varakkaita kansalaisia lahjoittamaan varoja tähän tarkoitukseen. Suunnitelman yksityiskohtaisempi pohtiminen jätettiin seuraavaan johtok. kokoukseen.

4 §.

Päätettiin teettää tähti-valokuvauskone, käyttämällä mekanikko Kannon lahjoittamaa Petywal-objektiivia. Asiasta huolehtiminen jätettiin sihteerille.

Vakuudeksi

E. Sucksdorff.

6.IV.1924.

1 §.

Einstein-fimillä ansaitut varat päätettiin käyttää yksinomaan havaintotyön hyväksi. Suurin osa päätettiin sijoittaa pienen tähtitornin tai havaintokopin aikaansaamiseen.

2 §.

Keskusteltiin pienen tähtitornin rakentamisesta. Sopivimpana pidettiin Meilahdessa olevaa Yliopiston aluetta, jos Yliopisto suostuu luovuttamaan tarvittavan paikan ilmaiseksi ja takaa, että torni saa seistä paikallaan ainakin 5–10 vuotta. Päätettiin tehdä retki Meilahden Kallioille tutkimaan paikkojen sopivaisuutta.

3 §.

Päätettiin jättää Ursan peilikaukoputken hienoliikunnot tulevana kesänä mekanikko Kannon korjattaviksi. Asiasta huolehtii puheenjohtaja.

4 §.

Päätettiin tilata 1000 kpl. Ursan nimellä varustettua kirjekuorta tavallista kirjekokoa. Päätöksen toteuttaminen jätettiin sihteerille.

5 §.

Pohdittiin uudelleen Ursan avustusanomusta ja pidettiin parhaana noin 10 000:– Smk:n vuotuisen määrärahan, sekä mahdollisesti myös noin 150 000:– Smk:n korottoman tähtitornilainan pyytämistä. Asia jäi edelleen lepäämään.

6 §.

Päätettiin, että kaikissa Ursan kokouksissa pidetyt arvokkaammat esitelmät pitäisi selostaa sanomalehdissä. Asia jäi sihteerin velvollisuudeksi, ja on hän oikeutettu palkkiona itselleen kantamaan lehtien mahdollisesti antaman tekijäpalkkion.

Vakuudeksi
E. Sucksdorff.

13.IV.1924.

1 §.

Päätettiin kutsua professori Ernst Bonsdorff Ursan ensimmäiseksi kunniajäseneksi sekä vakinaisiksi jäseniksi maisterit Niilo Kallio ja Elias Levanto heidän uhrautuvan toimintansa palkkioksi Einstein-filmin esittäjinä Porissa ja Vaasassa.

2 §.

Käytiin Meilahdessa arvostelemassa Ursan tulevan tähtitornin suunniteltua paikkaa. Lehtori V. J. Kallion tehtäväksi jäi piirustusten ja kustannusarvion hankkiminen ensi tilassa sekä tarvittavan tontin saantimahdollisuuksien tiedustelu.

3 §.

Maisteri V. A. Heiskanen lupautui tiedustelemaan Teknillisen Korkeakoulun tähtitornin saamista Ursan käytettäväksi.

Vakuudeksi
E. Sucksdorff.

17.V.1924.

1 §.

Maisterit V. A. Heiskanen ja Yrjö Leinberg valtuutettiin anomaan Valtioneuvostolta 12 000 Smk:n vuotuista avustusta Ursalle, sekä huolehtimaan mahdollisesti esiintulevista juoksevista asioista kesän aikana.

2 §.

Päätettiin tilata 40 kpl. pahvilevyä Ursan diplomien lähettämistä varten. Asiasta huolehtiminen jätettiin sihteerille.

Vakuudeksi
E. Sucksdorff.

12/1 1925.

1 §.

Jotta tähti-iltoja voitaisiin järjestää useammin kuin nykyisin, päätettiin oikeuttaa Ursan jäsen, talonmies Koski näyttämään yleisölle tähtiä Ursan kaukoputkella ja Ursan laskuun. Palkkiona päätettiin talonmies Koskelle maksaa 1 mk. pääsylippua kohti. Asiasta sopiminen K:n kanssa jäi puheenjohtajan tehtäväksi.

2 §.

Senjohdosta, että allekirjoittanut sihteeri valitti kokouskutsukorttien kirjoittamisen vaativan suhteettoman paljon aikaa, päätettiin toistaiseksi vapauttaa sihteeri tästä kirjoitusvelvollisuudesta ja annettiin puheenjohtajalle tehtäväksi hankkia joku kirjoitustaitoinen neitonen, joka mahdollisimman pientä palkkioita vastaan huolehtisi kutsukorttien kirjoittamisesta ja lähettämisestä.

Vakuudeksi:

Hj. W. Walldén.

Kokous 8.11.1925

Läsnä hrat Heiskanen, Mäkinen,
Raita ja Ölander

1 §. Avaessaan kokouksen puheenj. lausui johtokunnan uudet jäsenet tervetulleiksi ja toivoi heille ja Ursalle menestystä alkaneelle toimintavuodelle.

2 §. Sääntöjen 6§ nojalla johtokunta valitsi Ursan varainhoitajaksi hra J. H. Mäkisen; vaali oli yksimielinen.

3 § Puheenjohtaja lausui pöytäkirjaan johtokunnan kiitoksen lehtori Niilo Kalliolle siitä suuresta innosta, millä hän toimii Ursan hyväksi. Näkyvänä merkinä siitä ovat hänen vuosi sitten perustamansa Ursan paikallisosasto Porissa ja hänen äskettäin perustamansa uusi paikallisosasto Tampereella.

4 § Johtokunta hyväksyi Ursaan 5 uutta jäsentä, niistä 3 Tampereen paikallisosastoon.

5 § Keskusteltiin Ursan „tähtitornihankkeesta“. Puheenjoht. ilmoitti että oli ajateltu yliopiston tonttia Siltavuorenpenkereellä, johon mahdollisesti saisi rakentaa kevyen suojuksen koneelle; tämä tulisi samalla halvaksi. Keskustelun aikana painostivat hrat Raita ja Mäkinen sitä että tämä paikka on verrattain syrjäinen ja että siellä sitä paitsi rakennukset peittävät eteläisen taivaanrannan. Oltiin sitä mieltä että paras ratkaisu olisi, jos Kaupungilta saataisiin lupa rakentaa tähtitorni Kaivopuistoon. Tämmöisen pitäisi tietenkin ulkonäöltäänkin täyttää suuremmat vaatimukset ja se tulisi paljonkin kalliimmaksi. Arveltiin lainarahoja voitavan käyttää ehkäpä noin 60.000:– asti. Puheenjohtajalle annettiin tehtäväksi kaupungin viranomaisilta tiedustella tämän hankkeen mahdollisuutta

Vakuudeksi: V: R: Ölander

Kokous 27.1.26.

Kaikki läsnä.

1 § Puheenjoht. ilmoitti, että 22.12.25 oli Ursan puolesta Kaupungin Rahatoimikamarille jätetty anomus, jossa pyydettiin lupaa saada rakentaa tähtitorni Kaivopuistoon, mieluummin valleille. – Kamari oli lähettänyt anomuksen lausuntoa varten Kaupungin yleisten töiden hallitukselle, joka sanomalehdissä olleiden tietojen mukaan oli antanut kieltävän lausunnon, kehoittaen Ursaa valitsemaan toisen paikan. – Puheenjoht. ja sihteeri olivat tämän johdosta puhutelleet kaupunginarkkitehtia ja Rahatoimikamarin puheenjohtajaa, jotka eivät asettuneet kieltävälle kannalle, joskaan eivät suoraan myöntävällekkään. – Päätettiin koettaa vaikuttaa Rahatoimikamariin sanomalehtikirjoitusten avulla. Perjantaina, jolloin asia tulisi esille kamarissa, oli kaikkiin lehtiin laadittava kirjoitukset. Päätettiin edelleen pitää Kaivopuistosta kiinni, joskin valleista oli luovuttava. Vasta jos tornin pystyttäminen Kaivopuistoon kävisi aivan mahdottomaksi, olisi toisia paikkoja katsottava

Vakuudeksi

V: R: Ölander

Kokous 17.2.26.

Kaikki läsnä.

1 §. Puheenj. ilmoitti että Kustannus-o.-y. Otava, joka valmistavissa neuvotteluissa oli suostunut kustantamaan Ursan vuosikirjan, nyttemmin oli ruvennut jänistämään. Tämän johdosta päätettiin koettaa saada kustantaja sille muualta, ja puheenjohtajalle annettiin oikeus hätätilassa tinkiä yhdistykselle tulevasta tekijäpalkkiosta (200 kpl. ilmaiseksi).

2 §. Ilmoitettiin, että tähtitorni-anomus oli Rahatoimikamarissa hyväksytty, sillä ehdolla, että maa-ala annetaan vain 10 vuodeksi, 500 m:kan suuruista vuotuista vuokraa vastaan, että piirustukset on viranomaisten hyväksyttävä sekä että Ursa saa ottaa korkeintaan 5 mk hengeltä tähtiä näytettäessä. Tämä päätös vaati kuitenkin vielä vahvistusta valtuustossa, missä asia tulee esille lähitulevaisuudessa. Päätettiin mikäli mahdollista koettaa „pehmittää“ valtuuston jäseniä, että asia ratkeaisi hyvään suuntaan

3 § Kokouksessa oli vieraana läsnä ent. sihteeri, insin. Sucksdorff, joka toi terveisiä Turusta ja kertoi sikäläisen haaraosaston tähtitornihankkeista. Mielihyvällä todettiin että innostus on suurenemassa joka taholla.

Vakuudeksi

V: R: Ölander.

Pöytäkirjat ajalta maalisk. 1926 – lokak.
1926 ovat jääneet kirjoittamatta.

Kokouksissa (luvultaan n. 4) on pääasiassa käsitelty tähtitornirakennuksen yhteydessä olevia asioita. Niinpä keväällä jätettiin „kerjäämiskirjeet“ muutamiin helsinkiläisiin suurliikkeisiin, joissa pyydettiin lahjoituksia Ursalle tähtitornia varten. (Ainoastaan S.O.K. antoi, 5.000:–)

Muista asioista, jotka jälestäpäin muistuvat mieleen, mainittakoon pari

Syksyllä päätettiin jättää Kouluhallitukselle kirjelmä, jossa pyydettiin toimenpiteitä tähtitieteen opetuksen lisäämisestä Suomen oppikouluissa. Tarvittava viikkotunti (miel. viim. edell. l.) olisi otettava matematiikasta. Aiheen tähän antoi jo keväällä saapunut prof. I. Bonsdorffin kirjelmä asiassa; tämä liitettiin Ursan anomukseen.

Niinikään syksyllä johtokunta päätti kutsua Ursan kunniajäseneksi prof. Anders Donnerin, joka oli Ursan tähtitornihankkeen hyväksi lahjoittanut 10.000:– mk. Samalla päätettiin ettei kunniajäsenille enää anneta samoja jäsenkirjoja kuin vakin. jäsenille, vaan erityisiä, kulloinkin käsin piirrettyjä „plakaatteja“. Tait. Varénilta tilattiin sellaiset kahdelle nykyiselle kunniajäsenelle.

Kokous 17.XI. 1926.

Läsnä hrat V. A. Heiskanen,
V. J. Kallio, J. H. Mäkinen, A. V. Raita
ja V. O. Laine.

1 §

Päätettiin pitää Ursan tähtitornin avajaiset lauantaina marrask. 20 p:nä ja kutsua tähän tilaisuuteen erityisillä kutsukorteilla Ursan huomattavimmat jäsenet, lahjoittajat, tornin rakentajat ja sanomalehdistön edustajia.

2 §

Keskusteltiin lainan ottamisesta tähtitornin rakennuskustannuksien suorittamiseksi. Päätettiin myöhemmin, kun varoja aletaan tarvita, ottaa asia esille seuran kokouksessa.

3 §

Sääntöjen 6§ mukaisesti valittiin seuran varainhoitaja. Valituksi tuli ent. varainhoitaja liikemies J. H. Mäkinen uudelleen.

4 §

Ursan omistamat, maaseutuosastojen hallussa olevat kaukoputket päätettiin vuositilनावauksessa ottaa huomioon seuran varoina.

5 §

Ursan Kymin osaston käytettäväksi päätettiin ostaa 6 cm refraktori jalustoineen 2500 mk hinnalla.

Vakuudeksi

V. O. Laine.

Kokous 4.XII.1926.

Läsnä hrat V. A. Heiskanen, Kallio,
A. V. Raita ja Laine.

1 §

Tähtitornin rakentamisesta johtuneitten, vielä maksamatta olevien velkojen suorittamiseksi päätettiin ottaa kolmenkymmenentuhannen (30000:–) markan suuruinen laina, jonka takaisin maksamisesta johtokunnan jäsenet ilmoittivat olevansa suostuvaiset menemään takaukseen. – Lainan hankkiminen jätettiin sihteerin toimeksi.

Vakuudeksi

V. O. Laine.

Kokous 18.X.1927.

Läsnä hrat V. A. Heiskanen, A. V.

Raita, J. H. Mäkinen ja V. O. Laine

1 §

Sen johdosta, että Ursan tornissa olevan peiliteleskoopin peili on turmeltunut, keskusteltiin sen korjaamisesta tai mahdollisesti kokonaan uuden putken hankkimisesta.

Päätettiin toistaiseksi tyytyä entiseen putkeen ja tilata siihen uusi peili prof. Y. Väisälältä, mutta palata myöhemmin kysymykseen kokonaan uuden putken hankkimisesta.

Vakuudeksi

V. O. Laine.

Pöytäkirjat ajalta marraskuu 1927 –
huhtikuu 1928 jääneet kirjoittamatta.

Ensimmäisessä kokouksessa valittiin yksimielisesti
varainhoitajaksi edelleenkin J. H. Mäkinen.

Jälkimmäisessä päätettiin pitää kokous helmikuun alkupuolella.

Vakuudeksi
V. A. Heiskanen.

Kokous 20.IV.1928.

Läsnä Ilmari Bonsdorff, V. A.

Heiskanen, U. Pesonen ja

J. H. Mäkinen.

1 §

Luettiin Helsingin kaupungin Rahatoimikamarin päätös lokak. 28 päivältä 1927, jossa kehoitetaan tasoittamaan Ursan tornin ympärys ja pidetään tornin ympärille laadittavaa pensasistutusta toivottavana. Tasoitustyöt päätettiin antaa vahtimestari V. Kärkkäisen huoleksi, kun taas pensasistutus laaditaan vasta siinä tapauksessa, että Ursa siihen pakoitetaan.

2 §

Päätettiin tilata Mannheimista 13½ sm aukolla ja 195 sm polttovälillä varustettu refraktori, jota insinööri Paul Seifert kauppasi „Die Sternessä“ olleessa ilmoituksessa, ellei putken hinta nouse yli 15.000 Smk. Rahat päätettiin ottaa vekselillä Kansallis-Osake-Pankista johtokunnan jäsenten nimillä.

3 §

Päätettiin hankkia Ursan torniin tähtitaivasta esittäviä tauluja korkeintaan 700 mk arvosta.

4 §

Päätettiin tilata korkeintaan 50 uutta diapositiivilevyä, à 12:50.

5 §

Ilmoitettiin, että puheenjohtajan ja sihteerin allekirjoittama anomus, jossa pyydetään avustusta Ursalle, on jätetty Kansallis-Osake-Pankin Johtokunnalle. Toiveita avustuksen saamisesta on.

6 §

Päätettiin Opetusministeriöltä vuotuisen avustuksen lisäksi pyytää kertakaikkinen korkeintaan 25000 markkaan nouseva avustus tähtitornin rakennuttamisesta johtuvien velkojen lyhentämiseksi ja uuden kaukoputken hankkimiseksi. Pyydetävän summan suuruus jätettiin

riippumaan opetusministerin kanssa käytävistä henkilökohtaisista neuvotteluista.

7 §

Merkittiin yhdistykseen liittyneiksi seuraavat vakinaiset jäsenet: prof. V. A. Koskenniemi, lehtori J. K. V. Tuominen, maisteri Birger Karma, maisteri Lyylly Hartonen ja neiti Irma Lehtinen (piakkoin rouva Karma), kaikki Turun osastosta.

Toukok. 21 p:nä 1923 pidetyssä Ursan johtokunnan kokouksessa tehdyn päätöksen mukaisesti käytetään yleensä $\frac{3}{4}$ kunkin paikallisosaston jäsenten jäsenmaksuista asianomaisen paikallisosaston hyväksi. Kun kuitenkin Ursan Turun osastolla on tähtitornin hankkimisesta ollut paljon kuluja, niin päätettiin Turun osaston käytettäväksi luovuttaa näiden jäsenten jäsenmaksut kokonaisuudessaan ja sihteerä velvoitettiin tästä Turun osastolle pöytäkirjaotteella ilmoittamaan. Sihteerä ilmoitti vakinaisten jäsenten jäsenkirjat N:ot 30–34 lähettäneensä näille jäsenille.

8 §.

Ursan yleinen kokous päätettiin pitää toukokuun ensimmäisellä viikolla.

9 §

Porin osastolta oli varainhoitajalle saapunut kirje, jossa m.m. pyydettiin avustusta esitelmien muodossa. Tämän johdosta päätettiin lähettää kaikille maaseutuosastoille se „Helsingin Sanomain“ numero, jossa on sihteerin esitelmä Wilson-vuoren tähtitornista sekä monistaa ne sanomalehtiartikkelit, jotka puheenjohtaja, prof. Bonsdorff aikaisemmin on julaissut päivälehdissä. Samalla päätettiin pyytää esitelmänpitäjiä kirjoittamaan Ursan kokouksissa vastaisuudessa pitämänsä esitelmät ja luovuttamaan ne Ursan johtokunnalle jäljennettäväksi.

Vielä kehoitettiin sihteerä laatimaan luettelo Ursan omistamista diapositiiveista ja ilmoittamaan haaraosastoille, mitä alaa koskevia diapositiiveja on postimaksua vastaan Ursalta tilattavissa.

Vakuudeksi

V. A. Heiskanen.

Kokous 10.10.1928.

Läsnä Ilmari Bonsdorff, U. Pesonen,
J. H. Mäkinen ja V. A. Heiskanen.

1 §

Luettiin ja hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja. Sihteeri ilmoitti tässä yhteydessä, ettei Valtioneuvostolle ole jätetty erikoista anomusta kertakaikkisen apurahan saamiseksi, koska vuoden loppupuolella yleensä ei ole apurahoja saatavana.

2 §

Sihteeri ilmoitti sen 14000:– vekselin, joka viime huhtikuulla otettiin Kansallis-Osake-Pankista Saksasta tilatun kaukoputken maksamiseksi, eräytyy maksettavaksi 12.10.28. Tämä vekseli päätettiin 2000 markalla lyhennettynä uudistaa 6 kuukaudeksi.

3 §

Kulttuurifilmi O.Y. „Kurjen“ puolesta kääntyi maisteri Karila sihteerin puoleen pyytäen saada Ursan Einsteinfilmiä koululuokille esitettäväksi erikoisina koululaisnäytännöinä. Sihteeri ilmoittikin lainanneensa sanotun filmin ynnä selostuksen siihen „Kurjelle“. Kokous päätti suostua filmiä vuokraamaan, kun vain Ursa saa 25% näytäntöjen bruttotuloista, minkä summan maisteri Karila oli luvannut keskustelussa sihteerin kanssa.

4 §

Sihteeri ilmoitti, että Ursan uusi putki on käyttövalmis, jonka johdosta päätettiin jälleen alottaa tähtinäytännöt kirkkaiden ilmojen saavuttua.

5 §

Kun Ursan tähtitornin kuvussa on sellainen konstruktiovika, että se keskeltä pallon alta vuotaa, niin päätettiin kehoittaa sihteeriä kääntymään G. W. Sahlberg . Oy:n puoleen ja pyytämään, että mainittu vika korjattaisiin.

6 §

Sihteeri ilmoitti jättäneensä Kordelinin säätiölle yhdessä puheenjohtajan kanssa laatimansa anomuksen, jossa pyydettiin Ursalle 20000:– suuruista avustusta velkojen lyhentämistä varten.

7 §

Rahastonhoitajan toimesta oli tehty puhdistustyöt Ursan tornin ympärillä sekä laitettu erikoinen multapenkki tornin ympäri. Sihteerin tehtäväksi jätettiin tästä ilmoittaminen Rahatoimikamarille.

8 §

Ursan vuosikokous päätettiin pitää keskiviikkona, lokak. 17 pnä.

Vakuudeksi

V. A. Heiskanen

Pöytäkirja Ursan Johtokunnan
kokouksesta 17.X.1928
Läsä Ilmari Bonsdorff, Niilo Kallio,
U. Pesonen, J. H. Mäkinen ja
allekirjoittanut.

1 §

Ursan varainhoitajaksi alkavan toimintakauden ajaksi valittiin edelleen johtokunnan jäsen J. H. Mäkinen.

2 §

Ursan tähtitornin hoitajaksi valittiin edelleen johtokunnan jäsen U. Pesonen.

Vakuudeksi
V. A. Heiskanen

Pöytäkirja Ursan johtokunnan
kokouksesta maalisk. 8 p:nä 1929. Läsnä
olivat: prof. I. Bonsdorff, tri V. A.
Heiskanen ja maist. U. Pesonen.
Puheenjohtajana toimi prof. Bonsdorff
ja pöytäkirjan laati tri Heiskanen.

1 §

Esitettiin Ursan johtokunnalle saapunut kirje, josta selvisi, että Ursan Turussa toiminut haaraosasto oli muodostunut itsenäiseksi „Turun Ursa r.y.“ -nimiseksi tähtitieteen harrastajain yhdistykseksi, jonka toiminta-alue käsitti Turun kaupungin lähimpine ympäristöineen. Tämän johdosta ja haluten läheistä yhteistoimintaa Ursan kanssa Turun Ursan puheenjohtaja esitti kirjeessään, että kummankin yhdistyksen johtokunnat laatisivat yhdistysten suhdetta koskevan sopimuksen.

Tämän johdosta Ursan johtokunta puolestaan hyväksyi seuraavan sopimuksen:

1. Turun Ursa r.y. saa omistusoikeuden kaikkeen Ursan Turussa olleen haaraosaston omaisuuteen.
2. Turun Ursa r.y. vastaa kaikista Ursan Turun haaraosaston tekemistä veloista ja sitoumuksista.
3. Jos jommankumman yhdistyksen vakinainen jäsen siirtyy asumaan toisen yhdistyksen alueelle, hyväksytään hänet ilman muuta tämän yhdistyksen vakinaiseksi jäseneksi.
4. Jos jommankumman yhdistyksen vuosijäsen siirryttyään asumaan toisen yhdistyksen alueelle haluaa liittyä tähän vuosijäseneksi, ei häneltä kanneta kirjoittautumismaksua.

2 §

Merkittiin, että Opetusministeriö oli myöntänyt raha-arpajaisten voittovaroista 1000 Smk.

Vakuudeksi
V. A. Heiskanen

Pöytäkirja Ursan johtokunnan
kokouksessa maalisk. 4.11.-29.
Läsnä oli puheenjohtajana prof
Bonsdorff, sihteerinä allekirjoittanut ja
jäsenenä maist. Pesonen ja hra Mäkinen.

1 §.

Valittiin kuluvaaksi toimintakaudeksi varainhoitajaksi hra Mäkinen

2 §.

Päätettiin ryhtyä toimenpiteisiin Einstein-filmin esittämiseksi.

3 §.

Päätettiin anoa Smk 20 000 raha-arpajaisten voittovaroista.

4 §.

Päätettiin jatkaa esitelmien pitoa yleisradiossa

Vakuudeksi Pentti Kalaja
sihteeri.

Pöytäkirja, tehty Ursan
johtokunnan kokouksessa joulukuun 31
päivänä 1929. Läsnä olivat herrat
Bonsdorff, Kalaja ja Pesonen.

1 §.

Koska Ursan varainhoitaja herra J. H. Mäkinen paikkakunnalta
muuton takia oli ilmoittanut jättäneensä paikkansa Ursan johtokunnassa
tammikuun 1 päivänä 1930, valittiin varainhoitajaksi maisteri U. Pesonen.

Vakuudeksi Pentti Kalaja
sihteeri.

Pöytäkirja Ursan johtokunnan
kokouksessa 21.10.-30
Läsnä oli puheenjohtajana prof
Bonsdorff, sihteerinä allekirjoittanut ja
jäsenenä maist. Pesonen ja opettaja
Peltonen.

1 §

Valittiin alkavaksi toimintakaudeksi kirjastonhoitajaksi sihteeri ja torninhoitajaksi ja varainhoitajaksi maisteri Pesonen

2 §

Hyväksyttiin Ursan jäseneksi sääntöjen 4§:n mukaisesti insinööri Bruno Ahlstedt.

3 §

Päätettiin vaatia Pielaveden ja Jyväskylän haaraosastoilta Ursan näille osastoille lainaamat kaukoputket takaisin, koska ne eivät ole maksaneet jäsenmaksujaan kolmeen vuoteen, ja kuolettaneet kaukoputken hinnasta vain pienen osan.

4 §

Tehtiin päätös, että tästälähin eivät uudet haaraosastot saa lainaksi saamiaan kaukoputkia kuoletetuksi jäsenmaksuillaan.

5 §

Päätettiin alkavan talvikauden kuluessa pitää radiossa noin 10 esitelmää.

6 §

Päätettiin, että kokouksissa pidettävien esitelmien tulee olla mahdollisimman kansantajuisia, koska suurimmalla osalla Ursan jäseniä on enemmän mielenkiintoa tälläisiin, kuin puolitieteellisiin esitelmiin

7 §

Päätettiin myöntää Smk 1000:– diapositivien hankkimiseen, esitelmien kuva-aineiston rikastuttamiseksi.

8 §

Koska tänä vuonna on tullut kuluneeksi 10 vuotta Ursan perustamisesta, päätettiin joulukuun alussa pitää sen kunniaksi juhlakokous.

Vakuudeksi Pentti Kalaja
sihteeri.

Pöytäkirja Ursan johtokunnan
kokouksessa 26.2.-31. Läsna
puheenjohtajana prof. Ilmari Bonsdorff,
sihteerinä allekirjoittanut ja jäsenenä
tohtori Pesonen.

1 §.

Ursan vuosijäseniksi hyväksyttiin konttoripäällikkö Arthur Englund ja
maist. Antti Salminen.

2 §.

Päätettiin pitää huhtikuun aikana Ursan kokous.

3 §

Päätettiin tiedustella tri N. V. E. Nordenmarkilta Tukholmasta Tukholman
planetaariota koskevia asioita

Vakuudeksi:

Pentti Kalaja
Ursan sihteeri.

Pöytäkirja Ursan johtokunnan
kokouksesta X.10.31. Läsnä
puheenjohtajana prof. Ilmari Bonsdorff,
sihteerinä allekirjoittanut ja jäsenenä tri
Uuno Pesonen.

1 §

Ursan vuosijäseniksi hyväksyttiin ylioppilaat Jylhä Grönberg kapteeni
Erik Magnusson. tohtori Veikko Walkama ja yliopp. Erkki Kääriäinen.

2 §

Päätettiin pitää vuosikokous lokakuun viimeisenä torstaina tai perjantaina.

Vakuudeksi:

Pentti Kalaja
Ursan sihteeri.

Pöytäkirja Ursan johtokunnan
kokouksessa 22.3.1932. Läsnä
puheenjohtajana prof. Ilmari Bonsdorff,
sihteerinä allekirjoittanut ja jäsenenä trit
Kallio ja Pesonen

1 §

Päätettiin tiedustella A.G. UFA:lta sen filmin „Wunder der Schöpfung“
vuokraus- tai ostohintoja, koska muuttuneen taloudellisen tilanteen johdosta
Ursa mahdollisesti on tilaisuudessa vuoraaman tai ostamaan sen.

2 §

Päätettiin pitää kokous huhtikuun 8 p:nä.

3 §

Hyväksyttiin Ursaan vuosijäseniksi maisterit Aarno Niini ja Risto Niini

Vakuudeksi

Pentti Kalaja
Ursan sihteeri.

Pöytäkirja Ursan johtokunnan
kokouksessa 3.11.-32. Läsnä
puheenjohtajana prof. Bonsdorff,
sihteerinä allekirjoittanut ja jäsenenä trit
Pesonen ja Kallio, sekä opett. Peltonen

1 §

Valittiin alkaneeksi toimintakaudeksi rahastonhoitajaksi tri Pesonen, kirjastonhoitajaksi allekirjoittanut sihteeri ja torninhoitajaksi tri Pesonen.

2 §

Luettiin Tampereen lyseon rehtorilta saapunut kirjelmä, jossa lyseo pyytää ostaa entisen Tampereen paikallisosaston hallussa olleen Ursan kaukoputken siitä hinnasta Treen paikallisosastolla on siitä vielä suorittamatta. Päätettiin myödä kaukoputki mainitusta 1295:– hinnasta, lausuen samalla Treen lyseolle toivomuksen, että lyseo antaa muittenkin koulujen käyttää putkea.

3 §.

Keskusteltiin uuden julkaisun, Tähtitiedettä harrastajille II mahdollisesta aikaansaamisesta. Varainhoitajan ilmoitettua, että rahavaroja olisi mahdollisuus tähän tarkoitukseen käyttää aina 10 000:– saakka, päätettiin yksimielisesti ryhtyä puheenaolevaan hankkeeseen.

Mietittiin nimikkeitä tulevaan julkaisuun ja päädyttiin oheelliseen liitteenä seuraavaan provisoriseen luetteloon joka päätettiin monistaa ja jättää johtokunnan jäsenille asian edelleen harkitsemista varten. Tri Kallio sai tehtäväkseen neuvotela asiasta alustavasti kustantajan kanssa.

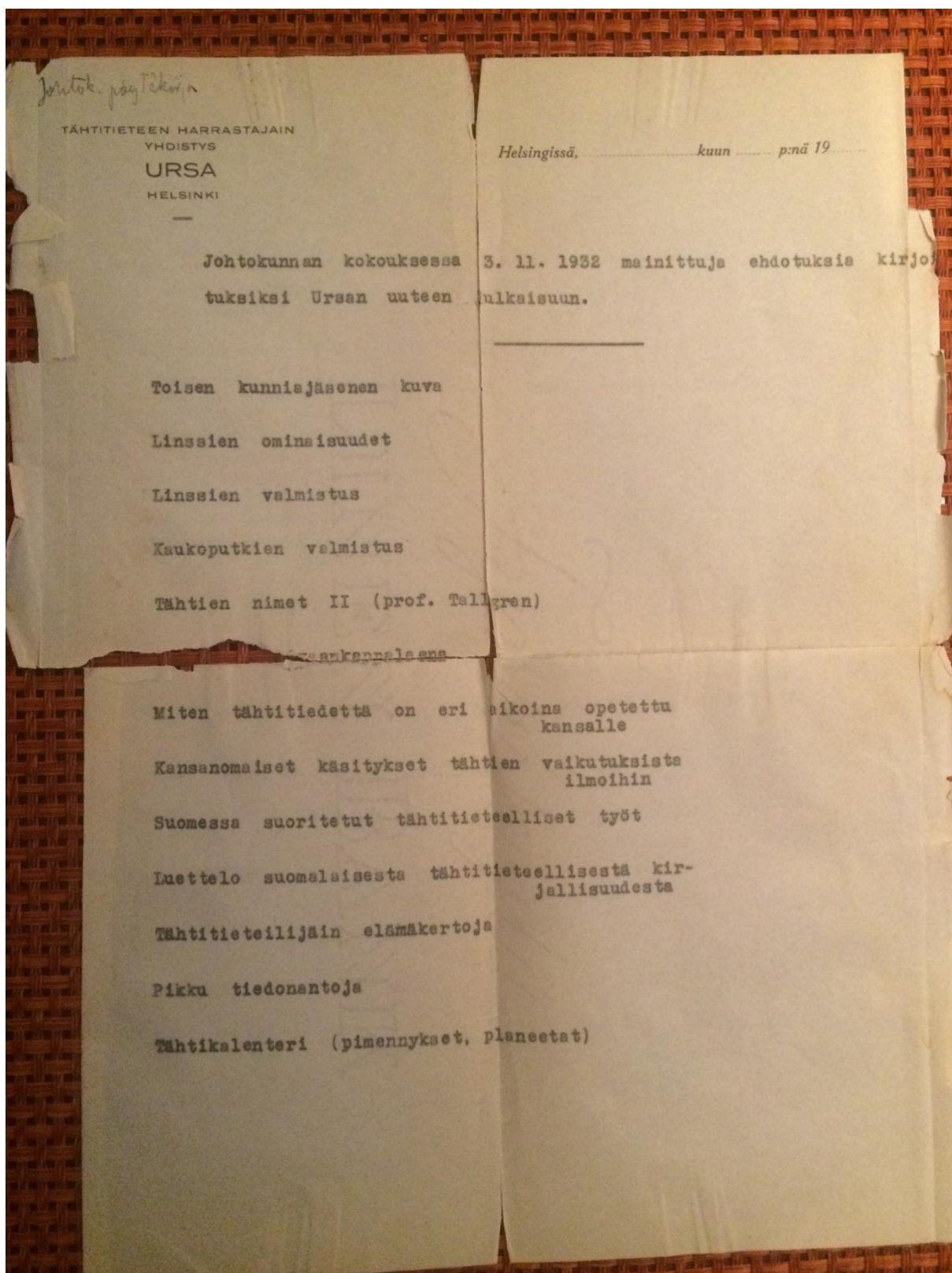
4 §.

Päätettiin varainhoitajan esityksestä ottaa käytäntöön tornin aukipitämisessä sellainen tapa, että näyttäminen annetaan jollekin henkilölle huolehdittavaksi, reklamoitavaksi ja hoidettavaksi, ja että tämä näyttäjä saa palkkiokseen 20 % sisäänpääsyituloista. Näyttäjäksi valittiin niinikään varainhoitajan esityksestä maist. Hirvonen.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Pentti Kalaja.

Ursan sihteeri.

Vain yksityiskäyttöön
Tähtitieteellinen yhdistys Ursa ry

Pöytäkirja Ursan johtokunnan
kokouksessa 12.1.-33. Läsna
puheenjohtajana prof. Bonsdorff,
sihteerinä allekirjoittanut ja jäsenenä trit
Kallio ja Pesonen.

1 §

Hyväksyttiin vuosijäseniksi kapt. Helmer Rosendahl. [Puht.kirj. huomio:
ylivedettynä ”ja koulul. Bengt Grotenfelt”]

2 §

Koska Ursalle oli tarjottu Ufa:n filmiä „Wunder der Schöpfung“, päätti
johtokunta valtuuttaa rahastonhoitajansa ajamaan asiaa eteenpäin ja
jatkamaan neuvotteluja. Jos filmi saadaan ostetuksi ilman määräaikalisenssiä
ja , alle 18 000:– hinnasta, päätettiin se ostaa.

Tämän päätöksen johdosta päätettiin julkaisun toimittamista lykätä
edelleen koskei taloudellisia mahdollisuuksia molempien päätösten
täyttämiseen ole.

Vakuudeksi:

Pentti Kalaja
Ursan sihteeri.

Pöytäkirja Ursan johtokunnan
kokouksessa 10.5.1933. Läsna
puheenjohtajana prof. Bonsdorff,
sihteerinä allekirjoittanut ja jäsenenä tri
Pesonen

1 §

Koululainen Bengt Grotenfelt ja kansak. op. Erkki Tuomikoski
hyväksyttiin Ursan vuosijäseniksi.

Vakuudeksi

Pentti Kalaja
sihteeri

Pöytäkirja Ursan johtokunnan
kokouksessa 24.1.-34. Läsnä johtokunta
kokonaisuudessaan.

1 §

Valitaan toimivuodeksi torninhoitajaksi tri Pesonen ja kirjastonhoitajaksi sihteeri.

2 §

Merkittiin, että Turun Ursan vakinainen jäsen herra Ojanen on siirtynyt Helsinkiin, ja ilmoittanut liittyvänsä Ursaan, joten hänet merkitään ennentehdyn päätöksen mukaisesti Ursan vakin. jäseneksi ilman mitään maksuja (Johtok. ptk. 8.3.1929.)

3 §

Opiskelijat Lorenzo Runeberg ja Kaj Gummerus hysyttiin Ursan vuosijäseniksi.

4 §

Ursan elokuvan: „Luomakunnan ihmeet“, suhteen päätettiin, että se luovutetaan johtaja Koivusalon käytettäväksi, näytettäväksi Helsingin kansakoululaisille neljässä näytännötilaisuudessa. Korvaukseksi saa Ursa 100:– kustakin näytännöstä. Päätettiin huomauttaa filmin huolellisesta käsittelystä.

Edelleen päätettiin esittää elokuvaa Ursan johtokunnan toimesta Helsingissä, Viipurissa ja Tampereella mikäli mahdollista helmikuun kuluessa.

Kuopioon, Mikkeliin ja Oulun päätettiin tämän jälkeen antaa filmi näytettäväksi koululaisnäytäntöinä, ehdolla että Ursa saa jokaisesta näytännöstä 100:– ja että lisäksi näytetään jonain sunnuntaina paikkakunnalla yleisönäytös, jonka nettotulot Ursa saa. Edelleen päätettiin, että se henkilö, joka kullakin paikkakunnalla huolehtii näytäntöjen järjestämisestä ja esittämisestä, kutsutaan Ursan vakinaiseksi jäseneksi, ellei hän pyydä korvausta vaivoistaan.

Vielä esitetään elokuva Ursan johtokunnan toimesta keväällä jossain Helsingin lähiympäristössä esim Keravalla tai Malmilla, tai molemmissa.

5 §

Tri Pesonen teki selkoa eräästä uudesta elokuvasta jossa esitettiin maapallon kehitystä. Koska sitä kuitenkin ei lyhyytensä vuoksi voitaisi näyttää erikoisena näytäntönä, vaan vain lisänä Ursan entisten elokuvien yhteydessä, ja koska hinta olisi 2500:– päätti johtokunta, ettei asia tällä kertaa anna aihetta toimenpiteeseen.

6 §

Kirjaston kunnostamiseen, uusien kirjojen ostoon ja entisten sidottamiseen, sekä joidenkin aikakausjulkaisujen tilaamiseen myönnettiin korkeintaan 1500:–. Uusien aikakauslehtien tilaamisesta päättäminen jätettiin puheenjohtajan, rahastonhoitajan ja sihteerin tehtäväksi.

7 §

Ursan uuden julkaisun: „Tähtitiedettä harrastajille II“ toimittamisesta tehtiin periaatteellinen päätös. Julkaisun valmistamiseen ryhdytään viipymättä

8 §

Päätettiin, että mikäli mahdollista, pidetään alkaneella kevätkaudella kaksi Ursan kokousta.

9 §

Opettaja Peltosen ehdotuksesta merkittiin, että olisi toivottavaa saada almanakkaan almanakkaa selostava kirjoitus.

10 §

Luettiin Varkaudesta saapunut kirjelmä, jossa pyydetään, että Varkauteen perustettaisiin Ursan paikallisosasto. Päätettiin, että kehoitetaan kirjelmän kirjoittajaa koettamaan muodostamaan kerho, joka ei varsinaisesti kuulu Ursaan, mutta että ilmoitetaan Ursan antavan tukensa sille esitelmien j.n.e. muodossa.

Vakuudeksi:

Pentti Kalaja
sihteeri.

Pöytäkirja Ursan johtokunnan
kokouksessa 8.3.1935. Läsnä
puheenjohtajana prof. Ilmari Bonsdorff.
sihteerinä allekirjoittanut ja jäsenenä
kouluneuvos Kallio ja tri Pesonen.

1 §

Päätettiin, että sopusoinnussa sääntöjen hengen kanssa ei enää valita torninhoitajaa, vaan, koska torni on osa Ursan varoja, tornin hoito kuuluu varainhoitajalle. Varainhoitajaksi valittiin tri Uuno Pesonen ja kirjastonhoitajaksi sihteeri.

2 §

Maisteri Pentti Kalaja kutsuttiin Ursan vakinaiseksi jäseneksi monivuotisen toimintansa johdosta yhdistyksen sihteerinä.

3 §

Saatettiin johtokunnan tietoon, että kunniajäsenen, valtioneuvos Donnerin täyttäessä 80 v oli hänelle lähetetty Ursan puolesta sähkösanoma, josta valtioneuvos Donner oli lähettänyt kiitoskortin yhdistykselle.

4 §

Päätettiin tilata Ursan kirjastolle 630:- maksava kirjakaappi, johon merkitään Ursan nimi, ettei se ajan kuluessa sekoitu valtion omaisuuteen.

5 §

Päätettiin tilata vuodeksi 1935 yhdistykselle seuraavat aikakauslehdet: Die Sterne, Die Himmelswelt, Nordisk Astronomisk Tidskrift ja Populär astr. tidskr.

Keskusteltiin mahdollisuudesta jättää lehdet joksikin ajaksi Kasvatusopillisen lukusalin käytettäväksi, mutta ei vielä päätetty siitä.

6 §

Myönnettiin 1500:– kirjallisuuden oston kuluva toimintakauden aikana. Tähän summaan sisältyvät edellämainitut aikakauslehdet.

7 §

Käsiteltiin Kajaanista saapunut kirjelmä, jossa pyydetään tietoja paikallisosaston perustamisesta sinne. Päätettiin vastata samansuuntaisesti kuin vuosi sitten Varkauteen (Vrt. johtokunnan ptk. 24.1.34. §10.)

10 §

Päätettiin pitää yksi Ursan kokous kuluvalle kevätlukukaudella.

11 §

Ilmoitettiin, että Ursan julkaisuun ovat lupautuneet kirjoittamaan prof. Y. Väisälä kaksi kirjoitusta, prof. Tuulio, prof. Sundman, tri Järnefelt ja maist. Sucksdorff. Lisäksi on mahdollista, että prof. Tallqvist, prof Furuhjelm ja leht. Sipinen kirjoittavat siihen. Kun useimmat johtokunnan jäsenet myös kirjoittavat on katsottava että julkaisulla on mahdollisuuksia tulla laajemmista tiedusteluista kokoonpanuksi.

Jätettiin puheenjohtajan ja sihteerin tehtäväksi ottaa selvää kustantajasta j.n.e.

Vakuudeksi

Pentti Kalaja
sihteeri.

Pöytäkirja Ursan johtokunnan
puhelimitse pidetyssä kokouksessa
12.2.36. Läsnä varapuheenjoht. toht.
Kallio, tohtorit Pesonen ja Järnefelt ja
allekirjoittanut sihteeri.

1 §

Päätettiin Ursan ensimmäisen kunniajäsenen prof. Ernst Bonsdorffin ruumiinsiunaustilaisuudessa esiintymisestä. Johtokunta osallistuu kokonaisuudessaan tilaisuuteen, jolloin varapuheenjohtaja toht. Kallio puhuu Ursan puolesta. Edelleen jätetään 500:– vainajan nimeä kantavaan stipendirahastoon.

Vakuudeksi

Pentti Kalaja
sihteeri.

Pöytäkirja Ursan johtokunnan
kokouksessa 18.3.36. Läsnä puheenjoht.
prof. Bonsdorff, jäsenet toht. Pesonen ja
Järnefelt sekä allekirjoittanut sihteeri.

1 §

Päätettiin, että kirjastonhoito katsotaan tästälähtien kuuluvaksi sihteerin tehtäviin.

2 §

Aikaisemman johtokunnan päätöksen (8.3.1929) perusteella hyväksyttiin Turun Ursasta siirtynyt toht. T. J. Kukkamäki Ursan vakinaiseksi jäseneksi (No: 46).

Yliopp. Reino Hänninen hyväksyttiin vuosijäseneksi.

Molemmat jäsenyydet alkavat toimikauden 1935–36 alusta.

3 §

Johtokunta hyväksyi toimenpiteen, jolla aikakausilehdet: Die Sterne, Die Himmelswelt, Nordisk Astronomisk Tidsskrift ja Populär Astronomisk Tidsskrift, jotka vuonna 1935:kin tulivat Ursalle, on tilattu myös vuodeksi 1936.

4 §

Johtokunta hyväksyi toimenpiteen, jolla Ursan kirjastoon oli syksyllä 1935 ostettu noin 650:– arvosta kirjoja antikvaarisesti.

5 §

Johtokunta myönsi kirjojen ostoon kevätkaudeksi 1936 varoja korkeintaan 1000:–. Sihteerin tehtäväksi jäi kirjojen hankinta. Ostetaan ainakin: J Frischarf: Grundriss der Theoretischen Astronomie und der Geschichte der Planetentheorien, Nölke: Die Entwicklungsgang unseres Planetensystems, ja Kienle: Kosmogonie.

6 §

Luettiin kiinteistölautakunnan kirjelmä, jolla määrätään Ursan tornin rappausta korjattavaksi ennen 1.7.36. Jätettiin korjauttaminen varainhoitajan tehtäväksi

7 §

Ilmoitettiin, että kustannussopimus Ursan julkaisun „Tähtitiedettä harrastajille II“ kustantamisesta on jo allekirjoitettu. Keskusteltiin julkaisun yksityiskohdista ja päätettiin lisätä siihen muistokirjoitus prof Ernst Bonsdorffista. Kirjoituksen laatiminen jäi toht. Pesosen huoleksi. Edelleen päätettiin, että kirjoitusten tulee olla keskimäärin noin 8 sivua = noin 23000 kirjainta täyttä tekstiä, ja että kirjoituspalkkiona maksetaan 600:– kirjoitukselta ja suoritetaan palkkio heti kun käsikirjoitus jätetään.

Vakuudeksi

Pentti Kalaja
sihteeri.

Pöytäkirja Ursan johtokunnan
kokouksessa 5.12.36. Läsna
puheenjohtaja prof. Bonsdorff, toht.
Pesonen ja allekirjoittanut sihteeri

1 §

Hyväksyttiin vuosijäseneksi insinööri Adolf Westerlund.

2 §

Päätettiin tilata alkavaksikin kalenterivuodeksi 1937 samat
aikakausilehdet jotka ovat tulleet Ursalle tähänkin asti, nimittäin

Nordisk Astronomisk. Tidsskrift

Popular astronomisk tidskrift

Die Himmelswelt

Die Sterne.

3 §

Varainhoitajaksi valittiin toht. Uuno Pesonen ja kirjastonhoitajaksi
sihteeri.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Pentti Kalaja

Ursan sihteeri.

Pöytäkirja Ursan johtokunnan
kokouksessa 20.X.37. Läsänä prof.
Bonsdorff puheenjohtajana, toht.
Pesonen ja allekirjoittanut sihteeri.

1 §

Hyväksyttiin vuosijäseneksi Herra Heikki Hintikka Wiipurista. [Puht.kirj.
huomio: lyijykynällä haaleasti tämän vieressä teksti ”20 v. syks. 57”]

2 §

Päätettiin pitää vuosikokous 27.X.37. johon ohjelmaksi tulee

- 1) Vuosikokouksen käsiteltävät asiat
- 2) Maist. Kalajan esitelmä: Aurinko elämän antaja
- ja 3) prof. Bonsdorffin esitelmä: Matkahavaintoja
maailmanympärikerrokselta

Pöytäkirjan vakuudeksi

Pentti Kalaja
Ursan sihteeri.

Pöytäkirja Ursan johtokunnan kokouksesta 13.12.37 alkaen klo 22. Läsä puheenjohtaja prof Heiskanen, kouluneuvos Kallio, tohtorit Pesonen ja Järnefelt ja allekirjoittanut sihteeri, sekä kokouksen 13.12.37 päätöksen mukaisesti prof. Ilmari Bonsdorff.

1 §

Lisätty johtokunta käsitteli kysymyksen julkilausumasta Ursan kannanilmaisuksi siirtymistä keski-Euroopan aikaan koskevassa kysymyksessä.

Julkilausuma, joka kokouksessa laadittiin on liitteenä tässä pöytäkirjassa.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Pentti Kalaja
sihteeri.

Pöytäkirja

Ursa julkilausuma
13.12.37.

Sen johdosta, että julkisessa elämässämme parillaan käsitellään kysymystä Suomen virallisen ajan muuttamisesta siten, että kellot siirretään tunnin verran taaksepäin on Suomen tähtitieteen harrastajain yhdistys Ursa käsiteltävään asiaan päättänyt lausua mielipiteenään seuraavan:

Julkisuudessa on esitetty kaksi muutosehdotusta

I Kellot siirretään tunnin verran taaksepäin ja työaikojen kellomäärät jätetään ennalleen ~~joka~~ merkitsee sitä, että elämä siirtyy tuntia nykyistään myöhemmäksi auringon kulkuun verrattuna.

II Kellot siirretään tunnin verran taaksepäin ja työaikojen kellomäärät muutetaan samalla tuntia aikaisemmiksi, joka taas merkitsee sitä, että työajat säilyisivät auringon kulun suhteen ennallaan.

Edellinen vaihtoehto johtaisi, kuten jo aikaisemmin monta kertaa on esitetty arveluttaviin terveydellisiin epäkohtiin, valoisuuden vapasiltapäivien lyhentyessä kokonaisella tunnilla. Tämä koskee kaikkia kansalaisia. Ei ole myöskään väheksyttävä sitä perinkymmen miljoonan markan lisämeno, mikä johtuisi lisääntyneestä valonkäytöstä ~~iltaisim~~.

Toinen vaihtoehto veisi käytännössä suurinpiirtein samaan tulokseen kuin edellinenkin, koska kanssa tuskin voidaan mahdittakskyllä pakottaa muuttamaan päiväjärjestystään.

Pohj. Amerikan Yhdysvallat, joissa on käytännössä neljä eri aikaa, on esimerkkinä siitä, ettei vilkaskaan liike-elämä vaadi saman ajan käyttämistä ^{edes} yhdessä valtakunnassa. Jos kuitenkin pidetään liike-elämällemme välttämättömänä työaikojen siirtämistä samanaikaiseksi Skandinavian ja Keski-Europan liikeaikojen kanssa, on luonnollisempaa ja yksinkertaisempaa, että suhteellisen harvalukuinen liikemiespiiri muuttaa omat työaikansa ~~xxxxxxx~~ tuntia myöhemmäksi, kuin että maan koko väestö saatetaan kärsimään ehdotetun muutoksen seurauksista.

Pöytäkirja Ursan johtokunnan
kokouksesta Geodeettisessa laitoksessa
16.12.37. alkaen klo 15.45. Läsnä
puheenjohtaja prof. Heiskanen,
varapuheenjohtaja kouluneuvos Kallio,
toht. Pesonen ja allekirj. sihteeri.

1 §

Hyväksyttiin Ursan vuosijäseniksi maisterit Tauno Honkasalo, Mauri Tammila ja Veikko Rossi. [Puht.kirj. huomio: lyijykynällä haaleasti tämän vieressä teksti ”20 v. syks. 57”]

2 §

Valittiin alkaneeksi toimikaudeksi rahastonhoitajaksi toht. Pesonen ja kirjastonhoitajaksi sihteeri.

3 §

Päätettiin kalenterivuodeksi 1938 tilata samat aikakauslehdet kuin ennenkin, siis Die Himmelswelt, Die Sterne, NAT ja PAT.

4 §

Päätettiin ostaa Ursalle seuraavat kirjat

Jeans: Maailmankaikkeuden arvoitus

Heiskanen: Pallotähtitieteen alkeet

B. J. Bok: The Distribution of Stars in Space

J Ramberg: Jorden – vår egen planet

Fr. Becker: Grundriss der sphärischen und praktischen
Astronomie

5 §

Päätettiin, että Ursan julkaisuun annettavat kirjoitukset on oltava sihteerillä viimeistään 31.I.38. jotta julkaisu ehtii ilmestyä keväällä.

6 §

Sihteerin ehdotuksesta päätti johtokunta, että kirjastoon voidaan hankkia rengaskirja kirjaluetteloksi.

7 §

Seuraavan kokouksen valmistaminen ja kokoonkutsu jätettiin puheenjohtajan ja sihteerin huoleksi.

Pöytäkirjan vakuudeksi: Pentti Kalaja
sihteeri.

Pöytäkirja Ursan johtokunnan
kokouksessa Säätytalossa Pappissäädyn
salissa 8.4.1938 alkaen klo 19.15.
Puhetta johti puheenjohtaja, prof.
Heiskanen ja läsnä olivat kouluneuvos
Kallio, tohtorit Pesonen ja Järnefelt sekä
allekirjoittanut sihteeri.

1 §

Ursan jäsenluetteloista poistettiin kuolleina kauppaneuvos Hanna Parvianen ja yli-insinööri Onni Lehtinen.

Kadonneena poistettiin herra K. Koski ja omasta pyynnöstään eronneina herrat Johan Toivonen ja Eero Anttila sekä ensi toimikauden alusta lukien tohtori Gustav Elfving.

2 §

Uusiksi jäseniksi hyväksyttiin koululainen Olavi Simola Tampereelta ja tohtori Jaakko Tuominen, viimeksimainittu Turun Ursasta siirtyneenä.

3 §

Sihteeri ilmoitti, että ne kirjat, jotka edellinen johtokunnan kokous päätti hankkia Ursan kirjastoon, ovat saapuneet jo kaikki. Samoin on rengaskirja kirjastoluetteloksi ostettu ja kunnostettu.

4 §

Sihteeri ilmoitti, että käsikirjoitus Ursan julkaisuun II on valmiina kuvineen kustantajalla, mutta että menekkiseikkojen vuoksi se ilmestyy vasta syyskuussa. Korrehtuuri on luvattu huhtikuun kuluessa.

5 §

Toht. Henrik Renqvist oli kirjoittanut toht. Pesoselle kirjeen, jossa ilmoitetaan tohtorinrva Gröhnillä Sortavalassa olevan myytävänä 25000 markan hinnasta tähtikaukoputki, jonka objektiivin halkaisija on 11 sm ja suositetaan konetta Ursan tai ursalaisten ostettavaksi.

Koska Ursa ei tarvitse sitä, eikä johtokunnan jäsentenkään tiedossa ole ketään, joka mahdollisesti ostaisi sellaisen, päätettiin antaa Ursan kokouksessa tieto asiasta ursalaisille.

6 §

Puheenjohtajan ehdotuksesta päätti johtokunta myöntää sihteerille tuhannen markan korvauksen Ursan julkaisun II toimitustyöstä sekä tästälähtien maksaa sihteerinpalkkiota 250:– jokaiselta Ursan kokoukselta.

Pöytäkirjan vakuudeksi

V. A. Heiskanen

puheenjohtaja.

Pentti Kalaja

sihteeri.

Pöytäkirja Ursan johtokunnan
kokouksessa Geodeettisessa laitoksessa
17.10.1938 alkaen klo 15.30. Läsnä
puheenjohtaja prof. Heiskanen, tohtorit
Pesonen ja Järnefelt, sekä
allekirjoittanut sihteeri.

1 §

Professori Bonsdorff oli johtokunnalle ilmoittanut, että Pariisissa myydään huutokaupalla tänä syksynä Pariisin maailmannäyttelyyn tilattu planetaario. Geodeettinen laitos oli hankkinut lisätietoja asiasta Suomen Pariisin lähetystön kautta. Keskusteltiin planetaarion ostamismahdollisuuksista Suomeen. Todettiin, että koska Ursalla ei ole omia varoja, eikä voida olla lainkaan varmoja planetaarion kannattavuudesta liikeyrityksenä, on ainoa mahdollisuus, jolloin planetaariota voidaan ajatella hankittavaksi että valtio tai Helsingin kaupunki, mahdollisesti Olympialaisrahoja käyttäen, tai ainakin katsoen siihen, että olympialaisten yhteydessä planetaariokin olisi hyvin tervetullut lisä Helsingin ajanviettopaikkoihin, jokseenkin kokonaan suorittaisivat planetaarion hankkimisesta aiheutuvat kulut. Arvioitiin planetaariorakennuksen kustannusten nousevan n 1.5 milj. markkaan. Jos sitten itse koneisto saataisiin hyvin halvalla, voisi kokonaiskustannus jäädä alle 2.5 milj. markkaa.

Ajan niukkuuden vuoksi, koska huutokauppa on jo 8.11. näyttää vaikealta ostohinnan saaminen kokoon, mutta kuitenkin päätettiin valtuuttaa puheenjohtaja keskustelemaan asiasta orientoivasti opetusministerin, ynnä tarvittaessa muidenkin ministerien asiasta.

Pyydettiin, että toht. Pesonen ottaisi selvää suunnittaisista rakennuskustannuksista.

2 §

Yhdistyksen kunniajäsen, valtioneuvos Anders Donner kuoli 15.4.1938., jolloin siis Ursa kadotti toisenkin kunniajäsenensä.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Ursan johtokunta laski Ursan puolesta sepeleen kunniajäsenensä paareille, jolloin varapuheenjohtaja, toht. Kallio lausui muistosanat vainajasta.

3 §

Merkittiin pöytäkirjaan, että Ursan elokuva Luomakunnan ihmeet oli myöskin viime keväänä ollut entisin ehdoin Helsingin kansakoulujen ylimmille luokille näytettävänä.

4 §

Uusina jäseninä merkittiin yhdistykseen liittyneeksi yliopp. Teivo Pentikäinen ja koululainen Martti Pajari. Ensinmainittu pääosastoon ja viimeksimainittu yleiseen maaseutuosastoon.

5 §

Sihteeri ilmoitti kustantajan luvanneen, että Ursan julkaisu II ilmestyy kuluvan kuun 25 p:nä.

Johtokunta valtuutti sihteerin laatimaan kustantajan pyytämän mainoskirjoitelman julkaisusta.

6 §

Päätettiin ostaa Ursalle seuraavat uudet teokset

Hubble: Das Reich der Nebel

Müller: Astronomisches ABC für jedermann

Becker: Materie im interstellaren Raume.

7 §

Päätettiin pitää vuosikokous 31.X.38. johon tulee ohjelmaksi

- 1) vuosikokouksen käsiteltävät asiat
- 2) maist Kääriäisen esitelmä parallaksitutkimuksesta
- 3) maist. Honkasalon esitelmä tähtisumuista tai muusta hänen valitsemastaan aiheesta.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Pentti Kalaja
sihteeri.

Pöytäkirja Ursan johtokunnan
kokouksessa Säätytalossa 31.X.38.
Läsnä puheenjohtajana prof. Heiskanen,
sihteerinä allekirjoittanut, sekä jäseninä
tohtorit Pesonen ja Järnefelt.

1 §

Merkittiin, että Ursan julkaisu Tähtitiedettä harrastajille II on valmistunut, ja on Ursa ottanut sitä vastaan vapaakappaleina 15 nidottua ja 5 sidottua kappaletta ja sopimuksen mukaisesti kirjakauppaehdoin 135 nidottua ja 15 sidottua kappaletta.

2 §

Päätettiin, että Ursa maksaa kustantajalle ylipainosten (eripainosten) hinnat ja antaa ylipainokset kirjoittajille.

3 §

Päätettiin antaa kaikille julkaisuun kirjoittaneille sidottu kappale julkaisua ja kaikille muille jäsenille nidottu kappale.

Lisäksi päätettiin antaa sidotut kappaleet valtioneuvos Donnerin perillisille, Ursan, Helsingin yliopiston ylioppilaskunnan, tähtitornin, Teknillisen korkeakoulun ja Geodeettisen laitoksen kirjastoihin, sekä nidotut kappaleet nti Räsäselle ja herra Kärkkäiselle Geodeettisessa laitoksessa, jotka ovat suorittaneet erilaisia palveluksia Ursalle, sekä Uuden Suomen pakinoitsijalle Ollille, toivossa että hän mainostaa kirjaa.

4 §

Talonmies Koski -vainajan perilliset olivat lähettäneet vainajan kaukoputken nähtäväksi tarkoituksella, että Ursa ostaisi sen tai koettaisi välittää sen myynnin.

Päätettiin että sihteeri kirjoittaa kiertokirjeen kaikille jäsenille, jossa

- a) selostetaan Kosken kaukoputkiasia,
- b) – || – toht. Grönin – || –
- c) ilmoitetaan, että Ursa myy vanhaa julkaisuaan à 20:– nid ja 30:– sid.
- d) huomautetaan tornin vapaasta käyttöoikeudesta jäsenille.

5 §

Puheenjohtaja kertoi, että hän oli käynyt edellisen kokouksen päätöksen mukaisesti opetusministerin puheilla planetaarioasiassa, mutta että opetusministeri, vaikkakin ilmoitti henkilökohtaisesti olevansa planetaarion hankkimisen kannalla, ei katsonut olevan mahdollisuuksia rahanhankinnalle, ainakaan nopeasti. Hän kehoitti kääntymään kaupunginjohtaja v. Frencckellin puoleen asiassa.

Päätettiin pyytää prof Ilmari Bonsdorffia käymään kaupunginjoht. von Frencckellin luona.

Vakuudeksi

Pentti Kalaja
sihteeri.

Pöytäkirja Ursan johtokunnan
kokouksessa 24.11.1938. Läsnä
puheenjohtana prof. V. A. Heiskanen,
sihteerinä allekirjoittanut, sekä tohtorit
Kallio ja Pesonen.

1 §

Valittiin alkaneeksi toimikaudeksi rahastonhoitajaksi toht. U. Pesonen

2 §

Hyväksyttiin uusiksi jäseniksi Ursaan herrat Erkki Raita, Vesa Koskinen
ja Keijo Siikava.

3 §

Sihteeri ilmoitti, että toht. U. Pesonen on lahjoittanut yhdistykselle 6
vuosikertaa Siriusta ja 8 vuosikertaa Die Sterneä. Lahjoitus on liitetty Ursan
kirjastoon ja mainitaan kiitollisuudella vastaanotetuksi.

4 §

Päätettiin ostaa: von Littrow: Die Wunder des Himmels.

5 §

Päätettiin kalenterivuodeksi 1939 tilata samat aikakausilehdet kuin
aijemminkin, siis Die Sterne, Die Himmelswelt, Nordisk Astronomisk
Tidsskrift ja Populär Astronomisk Tidsskrift.

6 §

Edellisessä johtokunnankokouksessa päätettyä menettelyä
planetaariokysymyksessä ei oltu voitu toteuttaa ins v. Frenckellin matkojen
takia. Koska huutokaupattavan planetaarion huutokauppa-aika on jo ohi,
eikä liene mitään mahdollisuuksia aivan uuden planetaarion hankkimiseksi,
päätettiin lakata tällä kertaa planetaarion hankkimisasian ajamisesta

7 §

Johtokunta hyväksyi toimenpiteen, johon oli ryhdytty WSOY:n tekemästä
aloitteesta, nimittäin että Ursan torniin on viety Ursan julkaisuja ja
sanomalehdissä on tiedoitettu, että jokainen, joka tornissa ostaa julkaisun,

Vain yksityiskäyttöön
Tähtitieteellinen yhdistys Ursa ry

saa katsella kaukoputkilla kaupanpäällisiksi. Tätä varten on tähtitorni jouluk. 10 p. saakka avoinna jokaisena kirikkaana iltana.

8 §

Julkaisun ”Tähtitiedettä harrastajille II” tuottamien n. 12000:– suuruisten menojen korvaamiseksi päätettiin anoa opetusministeriön käyttövaroista 10000:– suuruista apurahaa.

9 §

Päätettiin pitää Ursan kokous 7.12. johon tulee prof. Heiskasen esitelmä Aineen rakenteesta ja toht Pesosen esitelmä Herschelistä.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Pentti Kalaja
Ursan sihteeri.

Pöytäkirja Ursan johtokunnan
kokouksessa 8.12.38. Läsnä prof. V. A.
Heiskanen puheenjohtajana, sekä toht.
Pesonen ja allekirjoittanut sihteeri.

1 §

Päätettiin vastata Turun Ursan sihteerin toht. Pesoselle osoittamaan tiedusteluun, että Ursa välittää, Turun Ursalle julkaisuaan II 35% alennuksella, mutta että ei anna niitä ilmaiseksi niillekään Turun Ursan vakinaisille jäsenille, jotka ovat ennen olleet Ursan jäseniä.

2 §

Hyväksyttiin uusiksi vuosijäseniksi pääosastoon toimittaja J. A. Tamminen ja asiapoika Tauno Nurmi sekä Mikkelin osastoon pastori Mauri Waltamo.

3 §

Yliopp. B. Grotenfeltin pyynnöstä päätettiin ostaa Ursan kirjastoon seuraavat kirjat
L. Neuroth: Der Bau eines Spiegel-Fernrohrs ja Hevelius: Freunde der
Astromie und kosmischn Physik.
ensinmainittu kuitenkin ehdolla ettei sen hinta ylitä 150 markkaa.

4 §

Päätettiin kutsua Ursan entinen puheenjohtaja I. Bonsdorff hänen 60-v. päivänään Ursan kunniajäseneksi ja jätettiin sihteerin huoleksi hankkia diplomikirja tarkoitusta varten.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Pentti Kalaja
sihteeri.

Pöytäkirja Ursan johtokunnan
kokouksessa 13.II.39. Läsnä prof.
Heiskanen puheenjohtajana, toht.
Pesonen ja allekirjoittanut sihteeri.

1 §.

Ursan luetteloihin merkittiin uutena jäsenenä maisteri J. Korhonen, Helsinki, Geodeettinen laitos sekä otettiin uudelleen jäseneksi entinen vuosijäsen maist T. Jylhä.

2 §

Ursan luetteloista poistettiin kuolleena vuosijäsen hienomekaanikko Y Kanto

3 §

Sihteerin ehdotuksesta hyväksyttiin ajatus että pari kertaa vuodessa lähetetään jäsenille kokouskutsujen yhteydessä prof. Väisälän kuvakortteja. Sitä varten tilataan heti kolmea lajia kortteja riittävä määrä, hintaan 2:– –25% kappaleelta.

4 §

Päätettiin, että johtokunta in corpore jättää kunniajäsendiplomin professori Ilmari Bonsdorffille hänen 60-v päivänään 15.2.38.

5 §.

Tohtori Kukkamäen ehdotuksesta päätettiin tilata Ursalle NAT:n sähkösanomat ,aktuaalisista tähtitieteellisistä tapahtumista.

Pöytäkirjan vakuudeksi
Pentti Kalaja
sihteeri.

Pöytäkirja Ursan johtokunnan
kokouksessa 30.III.39. Läsnä prof.
Heiskanen puheenjohtajana, sekä toht.
Pesonen ja allekirjoittanut.

1 §.

Ursan jäsenluetteloista poistettiin kuolleena ins. A. Marsio, omasta pyynnöstään joht. A. Pulkkinen sekä jäsenmaksun maksamattomuuden takia Vesa Koskinen ja Keijo Siikava. Muut tällä päivämäärällä, paitsi joht. Pulkkinen 31.8.1939. alkaen.

2 §.

Kun on ilmennyt, ettei Ursan jäsen Martti Pajari ole saanut hänelle lähetettyä kappaletta Tähtitiedettä harrastajille II. päätettiin lähettää hänelle uusi kappale.

3 §.

Johtokunta hyväksyi toimenpiteet, että tait. Warénille joka oli piirtänyt prof. Bonsdorffille jätetyn adressin ja maist. Homille joka oli valmistanut mainitun adressin nahkakannet, oli lähetetty kukkia ja viimeainitulle vielä Ursan julkaisu II.

4 §.

Päätettiin hankkia Ursan kirjastoon kirjat
Åke Wallenquist: På väg mot oändligheten 3:75 Kr
E. Rückhardt: Sichtbares und unsichtbares Licht 4.80 Rm

Pöytäkirjan vakuudeksi
Pentti Kalaja
sihteeri.

Pöytäkirja Ursan johtokunnan
kokouksesta 5.5.39. Läsnä prof.
Heiskanen puheenjohtajana, toht
Pesonen, sekä allekirjoittanut sihteeri.

1 §

Puheenjohtaja ilmoitti, että opetusministeriö oli hyljännyt Ursan anomuksen 10 000:– markan suuruisen määrärahan myöntämisestä sille julkaisun ”Tähtitiedettä harrastajille II” aiheuttamien menojen korvaamiseksi. (Johtok ptk. 24.11.38 8§).

2 §

Puheenjohtaja lupasi tiedustella mitä mahdollisuuksia olisi saada vastaava määräraha Suomalaisen kirjallisuuden edistämisrahastosta.

3 §

Hyväksyttiin uusiksi vuosijäseniksi Ursaan herra Sigurd Nylund, Vironkatu 10.B.13. ja opettaja Lenno Lehmusvuori, Kiviniemi. (as), Rähäranta.

Vakuudeksi

Pentti Kalaja
sihteeri.

Pöytäkirja Ursan johtokunnan
kokouksesta 17.4.40. Läsnä prof.
Heiskanen puheenjohtajana,
kouluneuvos Kallio, toht. Uno Pesonen
ja allekirjoittanut sihteeri.

1 §

Poistettiin Ursan jäsenluettelosta kuollut, toimittaja Ilmari Kivinen.

2 §.

Sihteeri ilmoitti, että Ursan elokuva Luomakunnan ihmeet oli ollut lainana joht. Koivusalolla Helsingin kansakoululaisille annetussa näytännössä entisin ehdoin.

3 §

Sihteeri ilmoitti yhdistyksen maaliskuussa saaneen kirjelmän Astronomisk Selskabilta Kööpenhaminasta, jossa ilmoitetaan, ettei mainittu yhdistys odota mitään jäsen tms. maksuja suomalaisilta jäseniltään toistaiseksi, sekä että sihteeri oli vastannut kiitoskirjeellä. Johtokunta hyväksyi toimenpiteen.

4 §

Sihteeri teki selkoa IPAK:in sodan takia Ursan torniin murtautumisesta. Annettiin sihteerille valtuudet ajaa asiaa eteenpäin yhdistyksen puolesta. Torni on ensinnä tarkastettava IPAKin edustajan läsnäollessa ja sitten ryhdyttävä oven ja lukkojen korjaukseen. Korvausvaade tehdään jos koneita on vahingoitettu, muussa tapauksessa, mikäli vahinko rajoittuu oveen ja lukkoihin eikä nouse kovin suureksi annetaan vahingon jäädä Ursalle.

5 §

Puheenjohtaja ilmoitti, että määrärahan hankkimisasia suomalaisen kirjallisuuden edistämisrahastosta on vielä keskeneräinen.

6 §

Rahastonhoitaja ilmoitti, että Ursan valtionapu on alennettu $\frac{1}{3}$:aan entisestään eli 1500 markaksi.

7 §

Päätettiin, että koska toimintaakaan ei ole ollut, ei tilivuodelta 1939–40 kanneta vuosimaksua.

8 §

Päätettiin, ettei tänä keväänä pidetä yleistä kokousta, mutta syksyllä pidetään vuosikokous mahdollisimman aikaisin.

9 §

Päätettiin kuluvaiksi kalenterivuodeksi tilata Ursalle

Populär astronomisk tidskrift

Nordisk. astr. tidsskrift

Die Himmelswelt, mutta ei Die Sterneä

Sihteerin tehtäväksi jätettiin tiedustella amerikkalaisen lehden : Populär astronomy hintaa.

Pöytäkirjan vakuudeksi.

Pentti Kalaja
sihteeri.

Pöytäkirja Ursan johtokunnan
kokouksessa 8.10.1940. Läsnä
puheenjohtaja prof. V A Heiskanen,
jäsenet, tohtorit Kallio Pesonen ja
Järnefelt sekä sihteerinä allekirjoittanut.

1 §

Hyväksyttiin vuosikokoukselle esitettäväksi sihteerin laatimat vuosikertomukset toimikausilta 1938–1939 ja 1939–1940.

2 §

Päätettiin pitää vuosikokous torstaina 24.10. Vuosikokoukselle kuuluvien asioiden lisäksi päätettiin pyytää toht. J. Tuomista esitelmöimään Ameriikkaan tekemänsä stipendimatkan tai jonkun sen antaman aiheen johdosta. Edelleen puheenjohtaja lupasi esittää jotakin Amerikanmatkaltaan.

Vuosikokouksen kokouskutsuun liitetään tähtivalokuva.

3 §

Johtokunta oli aiemmin (ptk 17.4.40. § 3.) kiittäen vastaanottanut tiedon, ettei Astronomisk Selskab odota suomalaisilta jäseniltään mitään maksuja kuluvalta vuodelta. Kun olosuhteet ovat nyttemmin muuttuneet ja kun tietoon on tullut, että mainittu yhdistys kuitenkin ottaisi mielellään jäsen- ja y.m. maksuja vastaan, päätettiin maksaa sekä vuoden 1940 jäsenmaksu että Aktuelle meddelser 'ien maksu 1940:ltä.

4 §

Muutoksena ja lisäyksenä ptk:n 17.4.40 § 9:ään päätettiin tilata täksi kalenterivuodeksi myöskin Die Sterne, joka oli tullut yhdistyksellemme jatkuvasti, ja jota Ursan jäsenet olivat ehtineet jo lainata ennen lehtien palauttamisen mahdollisuutta.

5 §

Sihteerä ilmoitti saamansa tehtävän (ptk 17.4.40 §9) mukaisesti tiedustelleensa lehden Populär Astronomy hintaa. Se on 255 mk vuodessa (10 numeroa.) Päätettiin ottaa kysymys sen tilaamisesta esille ensi vuoden aikakauslehtitilauksia suunniteltaessa.

6 §

Sihteeri esitti varatuomari Hukkisen tarjouksen kauppaneuvos Hanna Parviaisvainajan kaukoputken ostamiseksi. Päätettiin, ettei kaukoputkea voida Ursalle ostaa nimenomaan koska toinen melkein samanlainen kaukoputki on paraikaa käyttämättömänä yhdistyksellämme, mutta että mikäli halutaan, tiedoittaa Ursa kyllä asiasta jäsenilleen.

7 §

Sihteeri ilmoitti, että IPAK:n edustajan kanssa Ursan tornissa keväällä 1940 suoritetussa tarkastuksessa (vrt ptk 17.4.40. § 4.) todettiin koneiden olevan täysin kunnossa. Kun kuitenkin IPAK tarjoutui korjaamaan rikutun oven, rajottui Ursan vahinko asiassa paljon vähäisemmäksi kuin mitä mainittu johtokunnan päätös edellyttää.

8 §

Johtokunta hyväksyi toimenpiteet joihin oli ryhdytty Ursan tornin aukiolon järjestämiseksi. Päätettiin edelleen lähettää kirjelmä, joka koskee tornin käyttömahdollisuuksia, kaikille Helsingin oppikoulujen fysiikanopettajille.

9 §

Sihteeri ilmoitti Ursan kirjojen ja aikakausilehtien sidotuksesta. Johtokunta hyväksyi toimenpiteen. Edelleen päätettiin sihteerin ehdotuksesta ostaa yhdistykselle seuraavat kirjat

W. Uhink: Zeit und Zeitmessung 32 siv. –:90 Rm

W. Kruse: Die Wissenschaft von den Sternen 193 siv 4:80 ”

B. Henseling: Laienfragen an einen Sternkundigen 79 siv 1:80 ”

K. Stumpf: Die Erde als Planet 158 siv 4:80 ”

sekä tilata nähtäväksi kirja

H. v. Klüber: Das Vorkennen der chemischen Elemente

im Kosmos 178 siv 16:20 Rm.

Mikäli tämä kirja näyttää Ursalle sopivalta, saavat rahastonhoitaja ja sihteeri päättää sen ostamisesta.

10 §.

Hyväksyttiin Ursan vuosijäseneksi koululainen Heikki Silvennoinen, Parikkalan Yhteiskoulu.

Vain yksityiskäyttöön
Tähtitieteellinen yhdistys Ursa ry

11 §.

Rahastonhoitaja ilmoitti anoneensa, ettei Ursan tarvitsisi maksaa omaisuudenluovutusveroa, ja oli anomus hyväksytty. Johtokunta hyväksyi toimenpiteen.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Pentti Kalaja, sihteeri.

Pöytäkirja Ursan johtokunnan
kokouksessa 16.1.1941. Läsnä
puheenjohtaja prof. Heiskanen, jäsenet
toht. Kallio, Pesonen ja Järnefelt ja
allekirjoittanut sihteeri.

1 §.

Ursaan hyväksyttiin uudet jäsenet herrat Seppo Aarnio, Wallininkuja 4.
A. 21. ja Esko Nurminen, Kaarlenkatu 9. B. 16.

2 §.

Vapautettiin ylioppilaat Reino Hänninen ja Alf Cederquist vuoden 1940–
41 jäsenmaksusta, koska ovat vielä reservipalveluksessa.

3 §

Päätettiin pitää kokous helmikuun alkupuolella. Kokoukseen pyydetään
tohtorien R. A. Hirvosen ja T. J. Kukkamäen esitelmät.

Päätettiin vastavuoroisesti kutsua fysiikan ja matematiikan opettajien
kerhon jäsenet vieraiksemme tähän kokoukseen.

4 §.

Toht. Malmion pyyntöön, että Ursa lahjoittaisi julkaisunsa I ja II mat. ja
fys. opett. kerholle, päätettiin suostua.

5 §.

Sihteeri ilmoitti Ursan kirjekuorivaraston loputtua painattaneensa 1500
kpl uusia kirjekuoria Ursalle. Toimenpide hyväksyttiin ja sihteeri
valtuutettiin kirjoituttamaan osoitteet kuoriin, sekä samassa yhteydessä
uusittamaan jäsenluettelot.

6 §

Sihteeri esitti Mikkelin paikallisosaston kaukoputkiasian nykyisen
vaiheen. Päätettiin, että jos osasto haluaa, myydään sille Ursan
peilikaukoputki 10 000:– hinnasta.

Toht. Kallion ehdotuksesta tiedustellaan Maisteri Vilkiltä (Somero)
olisiko hän halukas myymään kaukoputkensa Mikkelin osastolle.

7 §

Puheenjohtaja ilmoitti saaneensa myöntävän vastauksen Suomalaisen kirjallisuuden edistämisrahaston sihteeriltä tiedusteluunsa onko mahdollisuuksia saada apurahaa Ursan julkaisun II aiheuttamien menojen peittämiseksi. Päätettiin anoa 8000:–:n määräraha.

8 §

Päätettiin ostaa Ursalle seuraavat kirjat:

- ✓ + Jeans: Halki aikojen ja avaruuksien
- ✓ + Wulf: Die Bausteine der Körperwelt
- ✓ + Chant: Die Wunder des Weltalls
- ✓ + Heide: Kleine Meteoritenkunde
- ✓ + Jung: Kleine Erdbebenkunde
- ✓ + Seiditz: Der Bau der Erde.
- Niklitschek: Die Sternwarte für jedermann ja
- ✓ + Copernicus: Kreisbewegungen.

Kirjojen

Festschrift für Elis Strömgren ja
Cassiopeja 1 ja 2 . ostosta päätetään myöhemmin.

NAT

9 §

Päätettiin helmikuussa esittää Ursan filmiä Luomakunnan ihmeet ainakin kerran Kinopalatsissa. Jos elokuvalla on menestystä, uusitaan esitys.

10 §

Päätettiin tilata entiset aikakauslehdet Ursalle alkaneeksikin toimikaudeksi. Populär Astronomy'n tilaus lykättiin nytkin toistaiseksi.

11 §

Toht. Pesosen ehdotuksesta valittiin vuosijäsen maist. Erkki Kääriäinen vakinaiseksi jäseneksi monivuotisen torninhoitotoimintansa johdosta. (Diploomi 47)

Pöytäkirjan vakuudeksi

Pentti Kalaja
sihteeri.

Vain yksityiskäyttöön
Tähtitieteellinen yhdistys Ursa ry

Pöytäkirja Ursan johtokunnan
kokouksessa 26.2.41. Läsna
puheenjohtaja prof. Heiskanen, jäsen
toht. Pesonen ja allekirjoittanut sihteeri.

1 §.

Päätettiin sijoittaa Ursan varoja 25 000:– jälleenrakennusobligatioihin.

2 §.

Hyväksyttiin vuosijäseneksi opiskelija Erika Karlsson.

3 §

Päätettiin anoa Ursan valtioapua korotettavaksi esim. niin, että raha-
arpajaisten voittovaroista myönnetään Ursalle jatkuvasti määräraha.

Pöytäkirjan vakuudeksi
Pentti Kalaja
sihteeri.

Pöytäkirja Ursan johtokunnan
kokouksessa 28.4.41. Läsnä
puheenjohtaja, prof. Heiskanen, jäsenet
tohtorit Kallio ja Järnefelt ja
allekirjoittanut sihteeri.

1 §

Uusiksi jäseniksi hyväksyttiin kanttori Toivo Kiuru, merikapt. W. Söderman ja koululainen Matti Nurmiä.

2 §

Sihteeri ehdotti toht. Pesosen kehoituksesta, että johtokunta harkitsisi ja päättäisi, olisiko syytä kutsua Ursan perustajajäsen, Turun Ursan puheenjohtaja, prof. Y. Väisälä Ursan kunniajäseneksi hänen täyttäessään 6.9.1941. 50 vuotta.

Ottaen huomioon sen täysipainoisen panoksen, minkä prof. Väisälä on antanut Ursalle ja tähtitieteen harrastuksen levittämille johtokunta päätti yksimielisesti kutsua hänet Ursan kunniajäseneksi 6.9.1941.

Jätettiin sihteerin tehtäväksi pyytää tait. Matti Warénia laatimaan asiaankuuluva adressi.

3 §

Sihteeri ilmoitti, että johtokunnan kokouksen 16.1.41. pöytäkirjan 8 §:ssä mainituista kirjoista on muut paitsi kirja Niklitschek: Die Sternwarte für jederman saapuneet.

4 §

Päätettiin ostaa Ursalle yliopp. Grotenfeltin ehdotuksesta kirja: Amateur Telescope Making – Advanced ja sihteerin ehdotuksesta kirja: Bengt Strömgren: Universets Udforskning.^{NAT 32/41}Sensijaan ei osteta toht. Hirvosen ehdottamaa saksankielistä kirjasta koverasta maapallosta.

5 §

Sihteeri valtuutettiin tiedustelemaan yliopettaja Malmiolta oliko hänen tarkoituksenaan pyytää Ursalta sen julkaisuja, että Ursa ja Mat. ja fys. opett. kerho ryhtyvät julkaisujen vaihtoon keskenään.

6 §

Sihteeri tiedoitti, että Ursan valtionapu oli koroitusanomuksen vastaisesti sen lisäksi, että se vuosi sitten alennettiin 4500:sta 1500:aan, alennettu nyt 1500:sta 1000:een markkaan. Edelleen ei anomuksesta huolimatta saatu apurahaa suomalaisen kirjallisuuden seuran edistämisrahastosta, koska siellä on periaatteena, että julkaistuja teoksia ei avusteta.

Sen sijaan oli arpajaisvoittovaroista saatu 4000:– markan vuotuinen apuraha anotun 4500:– asemasta.

7 §

Sihteeri tiedoitti, että johtokunnan päätöksen mukaisesti (Ptk 16.1.41. § 9) oli Ursan elokuvaa ”Luomakunnan ihmeet” esitetty helmikuussa Kinopalatsissa. Elokuvan selosti tällöin sihteeri.

Tämän jälkeen elokuvaa on näytetty yleisönäytöksenä Lahdessa, Helsingin tekn. koulujen oppilasyhdistyksen näytäntönä Helsingissä, yleisönäytöksenä Hämeenlinnassa, koululaisnäytäntönä Hämeenlinnassa, yleisönäytäntönä Tampereella, koululaisnäytäntönä Tampereella, yleisönäytäntönä Porissa, koululaisnäytäntönä Porissa, yleisönäytäntönä Imatralla, yleisönäytäntönä Lappeenrannassa sekä kolmena kansakoululaisnäytäntönä Helsingissä. Viimemainittuja lukuunottamatta on maist Kääriäinen selostanut elokuvan kaikissa näissä näytännöissä.

Johtokunta hyväksyi kiitollisuudella suoritettut toimenpiteet, joiden johdosta Ursan taloudellinen tila on parantunut ja tähtitieteen harrastusta levitetty. Puheenjohtajan ehdotuksesta merkittiin pöytäkirjaan erikoisesti kiitos maisteri Kääriäiselle hänen vaivannäöstään tässä asiassa.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Pentti Kalaja
sihteeri.

Pöytäkirja Ursan johtokunnan
kokouksessa 27.5.42. Läsnä
puheenjohtaja prof. Heiskanen ja
jäsenet, tohtorit Kallio, Pesonen ja
Järnefelt sekä allekirjoittanut sihteeri.

1 §

Kuten johtokunnan jäsenet tietävät, on Turun Ursan toimesta alkanut ilmestyä ”Tähtitaivas” -niminen vihkonen. Puheenjohtaja oli ostanut niitä Ursalle 200 kpl ja kaikille jäsenille oli lähetetty kappale ensimmäistä numeroa. Edelleen oli jo prof. Väisälän kanssa sovittu, että Ursa tilaa seuraavia numeroita á 150 kpl. Lehdistä lähetetään jo kirjapainosta kappaleet jäsenille, loput tulevat Ursan kirjastoon.

Johtokunta hyväksyi asiassa tehdyt toimenpiteet.

2 §.

Kokouksessaan 28.4.41 johtokunta päätti kutsua professori Yrjö Väisälän Ursan kunniajäseneksi hänen täyttäessään 6.9.41. 50 vuotta.

Näin tapahtuikin. Toht. Pesonen esitti Ursan kutsun ja jätti Ursan puolesta tait Warénin laatiman kunniajäsenkirjan prof. Väisälälle hänen merkkipäivänään.

Prof. Väisälän kiitoskirje luettiin.

Päätettiin, että seuraavassa yhdistyksen kokouksessa, jossa tämä asia esitellään yhdistykselle, puheenjohtaja kiittää tait. Warénia hänen avuliudestaan asiassa.

3 §.

Poistettiin Ursan jäsenluetteloista kuollut, maisteri Selim Sundell, 21.6.41. kuollut prof. O. J. Tuulio ja 1.8.41. kaatunut yliopp. luutnantti Reino Hänninen.

4 §

Hyväksyttiin uusiksi jäseniksi Ursaan

Yl. ms. osastoon herra Reino Honkanen, Puukari
Pääosastoon herra Adolf Pulkkinen ja
koululainen Erkki Apajalahti.

Vain yksityiskäyttöön
Tähtitieteellinen yhdistys Ursa ry

5 §

Sihteeri ilmoitti, että kesäkuussa 1941 Ursan torni oli ollut ilmatorjuntajoukkojen käytössä. Käytön lopettamisesta ei tullut mitään ilmoitusta. Vasta keväällä todettiin, ettei siellä ole enää joukkoja Torni ja kalusto olivat täysin kunnossa käytön jäljiltä. Puolustusvoimille luovutetun avaimen ilmoitettiin hukkuneen Laatokkaan.

Päätettiin ettei asia aiheuta mitään toimenpiteitä Ursan taholta.

6 §.

Sihteerin ilmoitettua, että Ursan tornin ukkosenjohdatin on huonossa kunnossa, päätettiin korjauttaa se viipymättä.

7 §..

Sihteeri ilmoitti, että Ursan elokuva ”Luomakunnan ihmeet” oli jälleen ollut näytettävänä Kallion Kansakoululle entisestä 200:– vuokrasta.

Johtokunta hyväksyi toimenpiteen.

8 §.

Sihteeri ilmoitti, että johtokunnan kokouksessa 28.4.41. ostettavaksi päätetyt kirjat:

Ingalls: Amateur telescope making, advanced
ja Strömgren: Universets udforskning
ovat saapuneet Ursan kirjastoon.

Edelleen on toht Pesosen ja sihteerin toimenpiteestä ostettu Natur och Kultur sarjaan kuuluva

Tamm, Wallenquist: Amatörastronomen.

Sensijaan kirja

Niklitschek: Die Sternwarte für jederman,
joka päätettiin jo 16.1.41. ostettavaksi, ei vielä ole saapunut.

Johtokunta hyväksyi Tamm, Wallenquistin kirjan ostamistoimenpiteen.

9 §

Sihteerin ehdotuksesta päätettiin ostaa seuraavat kirjat Ursan kirjastoon:

1. Harang: Das Polarlicht und die probleme der höchsten Atmosphärenschichten.
2. Franckh'sche Verlagshandlung: Neue Sternkarte

3. Brandt: Himmelswunder im Feldstecher
4. Waldmeier: Ergebnisse und Probleme der Sonnenforschung
5. Sarjaan Fortschritte der Astronomie kuuluvat niteet 2, jne.

10 §

Aijemmissa johtokunnan kokouksissa on lykätty kirjojen ja aikakausilehtien

Progress in astrophysics,
Festschrift für Elis Strömgren,
Cassiopeja 1. ja 2. ja
Populär Astronomy

ostopäätöksen teko. Sihteerin ehdotuksesta päätettiin, ettei näitä kirjoja osteta.

11 §

Vuodeksi 1942 on tilattu Ursalle samat neljä aikakausilehteä jotka sille jatkuvasti ovat tulleet. Johtokunta hyväksyi toimenpiteen.

Populär Astronomisk Tidsskriftin tilaamisessa oli sikäli vaikeutta, ettei saatu Suomen Pankista 15 RKR rahamäärää, jotta lehti olisi saatu tavalliseen tapaan maksamalla Ruotsin tähtitieteenharrastajain yhdistyksen jäsenmaksu. Lehti saatiin kuitenkin tilatuksi kirjakaupan kautta, jolloin se tuli 16 RKR:n hintaiseksi.

12 §

Sihteerin ilmoitti, että jouduttuaan muissa asioissa paljon kosketuksiin Zeissin tšekäläisen edustuksen kanssa oli hän saanut Zeissin lähettämään kustannuksitta monistetun julkaisunsa: "Planetariums-Mitteilungen" Ursalle. Tähän mennessä ilmestyneet 10 numeroa ovat saapuneet jo.

13 §.

Koska Ursan julkaisumäärä ehdottomasti tulee olemaan perin pieni verrattuna Matematiikan opettajien kerhon lehteen, päätettiin sihteerin ehdotuksesta, ettei johtokunnan päättämää tiedustelua yliopettaja Malmiolle (Johtok. ptk. 28.4.41. 5 §.) tehdä.

14 §.

Toht. Pesonen ilmoitti, että johtokunnan ptk. 28.4.41. 6 § ilmoitetusta arpajaisvoittovararahoista sodan takia annettiin 4000:– sijasta vain 3500:–. Tänä vuonna on tarkoitus antaa Ursalle näistä 2000:– jonka lisäksi vakinainen valtionapu on 1000:–.

15 §.

Koska nimimerkki Sagittariuksen astrologiset ja ”kosmobiologiset” pakinat Helsingin Sanomissa ja muissakin lehdissä ovat herättäneet närkästystä ja kiusallista huomiota monella taholla keskusteltiin olisiko tarpeellista Ursan reagoida asiaan.

Lopullista päätöstä ei vielä tehty. Päätettiin että puheenjohtaja neuvottelee asiasta ensin päätoimittaja Niiniluodon kanssa ja ellei se auta, harkitaan laajempaa eri luonnontieteilijäin allekirjoittaman julkilausuman mahdollisuutta.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Pentti Kalaja
Ursan sihteeri.

Pöytäkirja Ursan johtokunnan
kokouksessa 23.10.42. Läsnä johtokunta
kokonaisuudessaan.

1 §

Sihteeri esitti johtokunnalle laatimansa kertomukset Ursan toiminnasta toimintavuosina 1940–41 ja 1941–42. Johtokunta hyväksyi ne esitettäväksi Ursan vuosikokouksessa

2 §

Johtokunta hyväksyi puheenjohtajan ja sihteerin toimenpiteet vuosikokouksen koollekutsumisesta ja ohjelman hankkimisesta siihen.

3 §

Ursan jäsenluettelosta poistettiin kuolleet vuosijäsenet toimittaja Hellgren (Hirva), lehtori S. J. Vanhatalo ja vakinainen jäsen prof. Emil Wikström.

4 §

Koska toimintaa ei nimenomaan Ursan jäseniin nähden ole lainkaan ollut toimikautena 1941–42 johtokunta päätti rahastonhoitajan ehdotuksesta, ettei jäsenmaksuja tuolta ajalta peritä lainkaan. Sensijaan toimikaudelta 1942–43 perittäisiin jäsenmaksu. Johtokunta hyväksyi rahastonhoitajan ehdotukset.

5 §

Ursan kirjaston paisuttua hiljalleen niin, että nykyisellään kirjakaappi on ahtaaneläinen, sihteeri oli puheenjohtajan ja rahastonhoitajan kanssa neuvoteltuaan tilannut kirjakaappiin kaksi lisähyllyä. Johtokunta hyväksyi toimenpiteen.

6 §

27.5.42. pidetyn johtokunnan kokouksen tilattavaksi päättämät uudet kirjat (kts § 9.) ovat saapuneet yhdistykselle. Sarjassa Fortschritte der Astronomie ei ollut ilmestynyt muita niteitä kuin N:o 1 joka jo on yhdistyksellä.

Aijemmin tilatusta kirjasta Niklitschek: Sternwarte für jederman, on saatu ilmoitus, että painos on loppunut kustantajalta.

7 §

Johtokunta päätti toht. Järnefeltin ehdotuksesta tilata yhdistykselle kirjan Becker: Sterne und Sternsysteme ja sihteerin ehdotuksesta kirjan Bavink: Ergebnisse und Probleme der Naturwissenschaften.

8 §

Päätettiin tilata vuodeksi 1943 samat neljä aikakausilehteä jotka Ursalle tähänkin asti ovat tulleet. sekä NAT:n Aktuelle Mitteilungen kuten tähänkin asti.

9 §

Ursan perustajajäsen ja melkein koko Ursan elinijän sen johtokunnassa toiminut jäsen, toht. Uuno Pesonen oli 16.7.42. täyttänyt 50 vuotta. Puheenjohtajan ja sihteerin toimesta oli hänelle lähetetty tällöin sähkösanoma, koska kesäisen ajan vuoksi merkkipäivää ei silloin voitu tehokkaammin kunnioittaa. Asian korjaamiseksi nyt myöhästyneesti puheenjohtaja pyysi toht. Pesosen Ursan vieraaksi vuosikokouksen 29.10.42. jälkeen pidettäville illallisille, jonne kutsutaan vieraiksi myös molemmat kunniajäsenet sekä osallistumaan johtokunnan lisäksi muutamia vanhempia toht. Pesosen lähimpään piiriin kuuluvia ursalaisia.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Pentti Kalaja
sihteeri.

Pöytäkirja Ursan johtokunnan
kokouksessa 25.1.43. Läsnä prof.
Heiskanen, kouluneuvos Kallio, toht.
Pesonen ja allekirjoittanut sihteeri.

1 §

Uusiksi vuosijäseniksi hyväksyttiin yhdistykseen
teknikko Juho Aarnio,
työnjohtaja Juho Juhanto,
valokuvaaja Olavi Häkkinen,
maisteri Lauri Oinas
opiskelija Unto Toivonen, kaikki pääosastoon
ja herra Kai Laitinen, ynnä herra Jaakko Kivi yl. maaseutuosastoon.
Kaikki yllämainitut katsotaan liittyneeksi vuosikokouksesta 1942 lähtien.
Edelleen hyväksyttiin vuosijäseneksi opiskelija Lars Hamberg
pääosastoon tällä päivämäärällä.

2 §

Professori Ilmari Bonsdorffin lahjoittamat 16 vuosikertaa aikakausilehteä
Himmel und Erde ovat saapuneet ja liitetyt Ursan kirjastoon.
Johtokunta päätti lähettää kiitoskirjeen prof. Bonsdorffille.

3 §

Toht. Grönstrand oli sihteerin pyynnöstä lähettänyt Ursalle julkaisunsa:
Voläufige Mitteilungen über die totale Sonnenfinsternis am 9. Juli 1945 in
Finnland.
Annettiin sihteerin tehtäväksi kiittää toht. Grönstrandia.

4 §

Sihteeri ilmoitti, että tilatuista kirjoista toinen: Becker: Sterne und
Sternsysteme on saapunut, mutta toinen: Bavink: Ergebnisse und Probleme
der Naturwissenschaften on vielä tulematta.

5 §

Sihteerin ehdotuksesta päätettiin tilata kirjat
Gamov: Solens födelse och död.
Wallenquist: Tvillingssoler och stjärnhopar.

6 §

Ursan kirjastoon tilatut kirjahyllyn hyllyt ovat saapuneet.

7 §

Tähtitieteen harrastuksen levittämiseksi päätettiin monistuttaa Ursan kirjaston luettelo ja lähettää se kaikille jäsenille.

8 §

Johtokunta hyväksyi toimenpiteet Ursan kokouksen 20.1. pitämiseksi. Puheenjohtaja ja sihteeri olivat järjestäneet kokouksen

9 §

Päätettiin pitää Ursan kokous maaliskuu–huhtikuun vaihteessa. Esitelmöitsijöiksi ajateltiin toht. Tuomista ja toht. Hirvosta tai maist. Kääriäistä.

10 §

Sihteeri ilmoitti, että on ryhdytty toimenpiteisiin Ursan ison kaukoputken korjaamiseksi. Johtokunta hyväksyi toimenpiteet.

11 §

Johtokunta päätti sihteerin ehdotuksesta, että maaliskuun loppupuolella pidetään ”Ursan viikko”, jolloin yhteisvoimin koetetaan pitää tornia auki katsojille.

12 §

Päätettiin tilata Ursalle 1000 arkkia kirjepaperia 1000 kpl kirjekuoria.

13 §

Luettiin Mikkelin paikallisosaston lähettämä kirjelmä paik.os:n toiminnasta. Kirjelmä liitettiin arkistoon sellaisenaan.

14 §

Sihteeri esitti tarkastaja F. H. Kotkanpään, Laihia, kanssa käymänsä kirjeenvaihdon ja hänen lähettämänsä ”kiertokirjeet” Einsteinin teoriasta.

Johtokunta päätti puheenjohtajansa ehdotuksesta, ettei niihin vastata.

15 §

Ursan johtokunnan kokouksessa 27.5.42. pantiin vireille kysymys miten olisi suhtauduttava nimimerkki Sagittariuksen astrologisiin pakinoihin.

Puheenjohtaja oli nyt keskustellut asiasta päätoimittaja Niiniluodon kanssa, joka oli luvannut harkita asiaa.

Johtokunta päätti, että mikäli sanottuja pakinoita edelleen julkaistaan, se kirjoittaa asiasta julkilausuman mainittuun lehteen.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Pentti Kalaja
sihteeri.

Pöytäkirja Ursan johtokunnan
kokouksessa 8.4.43. Läsnä kaikki
johtokunnan jäsenet. Kokous pidettiin
Seurahuoneessa.

1 §

Uusiksi vuosijäseniksi hyväksyttiin 1.2.43. alkaen
prof R. W. Faltin ja
insin. V. V. Kokko, molemmat pääosastoon.

Samoin herra Harry Ekström.
neiti Leila Hiisi
herra Ville Pankko
maist. E. A. Eskelinen
herra Seppo Niklander

ja herra Klaus Vala

Mikkelin osastoon merkittiin Turun Ursasta siirtyneenä leht. Helvi
Marttinen.

2 §

Eversti Collan joka oli rahastonhoitajalle suorittanut vakinaisen jäsenen
jäsenmaksun, merkittiin siirretyksi vuosijäsenten luettelosta vakinaisten
jäsenten luetteloon.

3 §

Sihteeri oli toiminimi Matti Saurion pyynnöstä käynyt tarkastamassa
heille myytäväksi jätettyä kaukoputkea. Myynti-ilmoitus oli annettu Ursan
jäsenille tiedoksi kokouksen 8.4.43. kokouskutsussa.

Kaukoputken oli ostanut Ursan jäsen herra Hamberg 10 000:– hinnasta.

4 §

Merkittiin pöytäkirjaan, että Ursan kaukoputket on nyt johtokunnan
päätöksen 25.1.43 10 § mukaisesti kunnostettu.

5 §

Ursan viikko, josta johtokunta teki päätöksen 25.1.43. 11 § on parhaillaan
käynnissä.

6 §

Sihteeri ilmoitti johtokunnan päätöksellä 25.1.43 12 § tilattavaksi määrättyjen kirje kuorien ja paperien saapuneen aikanaan. Sihteeri oli lisäksi tilannut vanhoihin kuoriin osoitteenmuutos lippuja. Toimenpide hyväksyttiin.

7 §

Päätettiin antaa ”Sagittarius-asiassa” julkilausuma sanomalehtiin. Lausuman lopullisen viimeistelyn päätettiin antaa tapahtua puhelimitse.

Pöytäkirjan vakuudeksi
Pentti Kalaja
sihteeri.

Pöytäkirja johtokunnan kokouksessa
19.10.43. Läsna johtokunta
kokonaisuudessaan.

1 §.

Sihteeri luki laatimansa ehdotuksen johtokunnan vuosikertomukseksi toimintavuodelta 1942–1943. Kertomus hyväksyttiin sellaisenaan.

2 §

Rahastonhoitaja luki laatimansa kertomuksen Ursan rahavarojen tilasta toimintavuosien vaihteessa. Johtokunta hyväksyi kertomuksen sellaisenaan.

3 §

Johtokunta päätti, että vuosikokous kutsutaan koolle kuluvaan lokakuun 28 päiväksi klo 19.15 Metsätaloon. Vuosikokousasioitten lisäksi tulee sinne prof. Bonsdorffin esitelmä auringonpimennyksestä ja sihteerin esitelmä Koppernikuksesta.

4 §

Saatuun käsiinsä kevätkaudella 1943 erään tanskalaisen antikvariaatin luettelon rahastonhoitaja ja sihteeri olivat tilanneet Ursalle yhdeksän pientä kirjasta. Näistä saatiin vain kolme, nimittäin

Arrhenius : Der Lebenslauf der Planeten,

Strömgen : Ole Rømer som Astronom ja

Dreyer : Tycho Brahes fortjenster af Astronomien.

Muut olivat myytyt loppuun. Kirjojen hinta oli 105 mk. Johtokunta hyväksyi toimenpiteen.

5 §

Johtokunta päätti ostaa Ursalle kirjat

Henseling : Sternbuchlein 1943

Tallqvist : Eläinrata

Lundmark : Nya Himlar.

Viimeksimainitun osto riippuu tietenkin siitä saadaanko sitä varten valuuttaa. Velaksi sitä ei katsottu voitavan ostaa.

6 §

Vuodeksi 1944 päätettiin tilata samat aikakauslehdet kuin tähänkin asti, nimittäin Die Sterne
Die Himmelswelt
Populär Astronomisk Tidskrift ja
Nordisk Astronomisk Tidsskrift sekä
viimeksimainitun lehden Aktuelle Meddelelser.

7 §

Johtokunta hyväksyi sihteerin ehdotuksen, että maaseutujäsenille lähetetään kiertokirje jossa tiedustellaan haluavatko he osallistua Ursan esitelmien lukurenkaiseen. Myönteisesti vastanneille lähetetään sitten Ursan esitelmävaraston esitelmäkopioita kierrolle sihteerin laatiman suunnitelman mukaan.

8 §

Sihteeri esitti ”Sagittarius-asian” nykyvaiheen. Polemiikki jatkui Helsingin Sanomissa toukokuun 1943 ajan, mutta Ursan toista puheenvuoroa ei otettu palstoille. Johtokunta päätti luopua asian ajamisesta edelleen.

9 §

Hyväksyttiin seuraavat uudet jäsenet
koululainen, nti Anneli Ahola
– || – , Jorma Heikkinen
– || – Yrjö Sarahete ja
fil. maist. Rouva Katri Sola, kaikki pääosastoon sekä
herra Erkki Vilkki Outokummusta yleiseen maaseutuosastoon.

10 §

Koska piispa Eino Sormunen ei rahastonhoitajan ilmoituksen mukaan ollut suorittanut jäsenmaksuaan viime toimintakaudelta, katsottiin hänet eronneeksi yhdistyksestä

11 §.

Tohtori Pesonen oli ehdottanut jäsen- ja kirjoihinottomaksujen koroittamista ja puheenjohta prof. Heiskanen oli ehdottanut yhdistyksen

nimen muuttamista muotoon Tähtitieteellinen yhdistys Ursa. Johtokunta päätti harkita sääntöjen muutosta sekä näissä suhteissa, että samalla ottaa uusituissa säännöissä huomioon myös yhdistyslain vaatimat seikat.

Koska asia on päätettävä vuosikokouksessa päätettiin valmistaa ehdotus johtokunnan kokoukseen, joka pidetään ennen vuosikokousta 28.10.43.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Pentti Kalaja
Ursan sihteeri.

Pöytäkirja Ursan johtokunnan
kokouksessa Metsätalossa 28.10.43. klo
18.30. Läsnä puheenjohtaja prof.
Heiskanen sekä tohtori Järnefelt ja
allekirjoittanut sihteeri.

1 §

Tarkastettiin ja hyväksyttiin toht. Pesosen ja allekirjoittaneen valmistama
ehdotus Ursan uusiksi säännöiksi esitettäväksi vuosikokoukselle.

Sääntöehdotukseen tehtiin vain yksi muutos, 7 §:n e-kohdan: ”valitaan
uudeksi toimintavuodeksi puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, sihteeri, 2
hallituksen vakinaista ja 2 varajäsentä sekä 2 tilin....” muutettiin kuulumaan:
valitaan ”uudeksi toimintavuodeksi puheenjohtaja, varapuheenjohtaja,
sihteeri ja kaksi hallituksen jäsentä sekä kaksi hallituksen varajäsentä ja
kaksi tilin.....”

Pöytäkirjan vakuudeksi
Pentti Kalaja
Ursan sihteeri.

Pöytäkirja Ursan johtokunnan
kokouksessa 12.11.43. Läsnä johtokunta
kokonaisuudessaan.

1 §

Vuosikokouksen hyväksyttyä sääntöjen muutosehdotuksen muussa suhteessa, mutta jätettyä lopullisen viimeistelyn johtokunnan huoleksi, johtokunta käsitteli kysymyksen tässä mielessä tehden muutamia muodollisia pikku muutoksia. Nämä muutokset, samoin kuin sääntöjen lopullinen uusi asu ilmenevät kirjeenvaihdon joukkoon liitetystä sääntöehdotuskappaleesta.

2 §

Sihteeri ehdotti, että kun yhdistykselle on hankittu vasta hiljattain kirjelomakkeita ja kuoria, joissa on yhdistyksen entinen nimi, ja kun kestäisi arviolta 5–6 vuotta ennenkuin nuo lomakkeet saadaan loppumaan, yhdistyksen kokouskutsut monistetaan noille lomakkeille ja vanhalla nimellä varustettuja kirjekuoria käytetään vain kokouskutsuissa. Muuta kirjeenvaihtoa varten hankitaan jo heti uusia lomakkeita ja uusia kirjekuoria 1000 kpl kumpiakin.

Samoin yhdistyksen leimasin on uusittava.

Johtokunta hyväksyi ehdotukset.

3 §

Geodeettisen laitoksen henkilökunta on maalauttanut laitoksen johtajan, prof. Ilmari Bonsdorffin muotokuvan, johon Suomalainen tiedeakatemia on myös antanut 5000 markkaa. Puheenjohtajan ehdotuksesta yhdistyksen johtokunta päätti osallistua 2000 markalla tähän kunniajäsenensä kuvan maalauttamiseen

4 §

Poistettiin Ursan jäsenluettelosta kuollut vakinainen jäsen ins. Bergman.

5 §

Tohtori Kustaa Vilkuna hyväksyttiin Ursan uudeksi vakinaiseksi jäseneksi.

6 §

Pääosaston vuosijäsenet

maist. Lauri Oinas,

maist. E. A. Eskelinen,

toht. Jaakko Tuominen,

maist. Vilho Setälä,

herra Seppo Niklander ja

herra Klaus Vala hyväksyttiin ilmoituksensa perusteella vakinaisiksi jäseniksi.

Pääosaston vuosijäsen ins V. V. Kolho, joka oli siirtynyt Helsingistä maaseudulle ja ilmottautui vakinaiseksi jäseneksi samoin kuin opettaja Erkki Tuomikoski yl. maas. osastosta hyväksyttiin vakinaisiksi jäseniksi.

7 §

Ostettaviksi päätetyistä kirjoista yhdistykselle on saapunut

Henseling: Sternbüchlein 1943.,

Tallqvist: Eläinrata

Gamov: Solens födelse och död

Wallenquist: Tvillingssolar och stjärnhopar

Lundmark: Nya himlar

8 §.

Johtokunta päätti tilattavaksi Ursalle kirjat

Henseling: Sternbüchlein 1944

Caspar: Kopernikus und Kepler

Ad. Neovius: Chronographia Scandinavia

ja suomeksi ilmestyneen Galilein elämäkertaa kuvaavan kirjan: „Se pyörii sittenkin“.

9 §

Johtokunta päätti pitää joulukuun alkupuolella Ursan kokouksen, johon tulee toht. Hirvosen esitelmä avaruussäteilystä ja sihteerin esitys Neuvostovenäläisestä tähtitieteen kouluopetuksesta varjokuvien perusteella.

Vain yksityiskäyttöön
Tähtitieteellinen yhdistys Ursa ry

10 §

Sihteeri esitti Kuopiosta saapuneen kirjelmän, jossa tiedustellaan elokuvan ”Luomakunnan ihmeet” vuokraamismahdollisuutta. Johtokunta päätti vuokrata elokuvan entisillä ehdoilla, eli siis siten, että jokaisesta koululaisnäytännöstä Ursa saa 200:– ja jokaisesta yleisönäytännöstä kaikki nettotulot.

Jätettiin sihteerin tehtäväksi tiedoittaa tästä kysyjälle maist. Lahdelle ja ottaa samalla selvää esitysmahdollisuuksista Mikkelissä jonne sitä oli tiedusteltu aikaisemmin, sekä mahdollisuuksista myös Helsingissä.

11 §

Sihteeri ilmoitti lähettäneensä Ursan puolesta onnittelusähkösanoman prof. Sundmanille tämän täyttäessä 70 vuotta 28.10.43.

Puheenjohtaja ilmoitti vastaanottaneensa prof. Sundmanin kiitoskortin.

12 §

Sihteeri ilmoitti, että Ursan esitelmien lukupiiriin on ilmoittautunut vain 4 osanottajaa.

13 §

Sihteeri esitti tarkastaja Kotkanpään kirjeen ja siihen liittyvän yhteenvedon tarkastaja Kotkanpään Einsteinin teorian tutkimuksista. Päätettiin liittää kirjelmä arkistoon ad acta.

14 §

Puheenjohtaja ehdotti, että tämän toimivuoden alusta lukien sihteerille maksetaan 3000:– palkkio toimivuodelta siten, että joulukuussa maksetaan 1500:– ja huhtikuussa 1500:– ja tällöin tähänastinen palkkio kokouksista jää pois. Johtokunta hyväksyi ehdotuksen

Pöytäkirjan vakuudeksi

V. A. Heiskanen

Ursan puheenjohtaja

Pentti Kalaja

sihteeri

Pöytäkirja Ursan johtokunnan
kokouksessa Metsätalossa 9.12.43.
alkaen klo 19.00. Läsna puheenjohtaja
prof. V. A. Heiskanen, toht. Pesonen ja
allekirjoittanut sihteeri.

1 §

Hyväksyttiin Ursan uudeksi vuosijäseneksi herra Ädhäm Kanykoff,
Järvenpäästä.

2 §

Päätettiin kutsua Ursan vakinaiseksi jäseneksi toht. R. A. Hirvonen, joka
on tehnyt Ursalle palveluksia hoitamalla aikanaan Ursan tornin
tähtinäytäntöjä ja usein suostunut esitelmöimään Ursan kokouksissa.

3 §

Hyväksyttiin Ursan vakinaisiksi jäseniksi vuosijäsenet Adolf Pulkkinen ja
Heikki Silvennoinen sekä Erkki Vilkki

Pöytäkirjan vakuudeksi
Pentti Kalaja
sihteeri.

Pöytäkirja Ursan johtokunnan
kokouksessa Geodeettisessa laitoksessa
10.1.44. alkaen klo 15.30 Läsnä
puheenjohtaja, prof. V. A. Heiskanen,
kouluneuvos Kallio, toht. Järnefelt ja
allekirjoittanut sihteeri.

1 §

Hyväksyttiin vakinaisiksi jäseniksi
vuosijäsen pääosastosta koulul. Matti Nurmia,
|| Mikkelin paik. os:sta opett. Ida Alopaeus,
|| || || || rehtori T. Kumpulainen.

Merkittiin Mikkelin paik. os:n luetteloon entinen Ursan vakinainen jäsen
(n:o 33) maisteri rouva Lyyli Heinänen o.s. Hartonen

Hyväksyttiin uusiksi vakinaisiksi jäseniksi Ins. majuri maist. Elis
Wikström ja maisteri Viljo Keinänen, molemmat pääosastoon.

2 §

Sihteeri ilmoitti seuraavien tilatuiksi päätettyjen kirjojen saapuman ja
liitetyn Ursan kirjaston:

Harsanyi : Se liikkuu sittenkin

Neovius : Chronographia Scandinaviae

Lahjaksi Zeissiltä Ursa oli saanut kirjasen

Weisz : Der Gestimte Himmel

ja lahjaksi Merivoimien Esikunnalta kirjaset

Auringon ja kuun nousu ja laskuajat v. 1942

Auringon ja kuun nousu- ja laskuajat v. 1943.

3 §

Sihteeri ilmoitti että johtokunnan aikaisemmin (27.5.42. 9 § kohta 5.)
tekemän päätöksen perusteella hän oli tilannut Ursalle kirjan

Heckman: Theorien der Kosmologie (st ¹³⁹/₄₃)

4 §

Sihteeri ilmoitti, että 9 Ursan kirjaston kirjaa, etupäässä aikakausilehtiä, olisi sidotettava. Sihteerillä oli tiedossa myös kirjansitoja, joka ottaa työn suorittaakseen. Johtokunta päätti sidotuttaa nuo kirjat.

5 §

Mikkelin paikallisosaston johtajan esitettyä harkittavaksi voisiko esim. koulu olla Ursan jäsenä ja siten esim. Mikkelin tapauksessa joko vuosi- tai kertakaikkisella maksulla lyhentää osaston saaman kiikarin hintaa johtokunta päätti yksimielisesti, että

sääntöjen edellyttäessä, että jäsenet ovat „kansalaisia“ ei koulu- ja yhteisöjäsenet voi ilman sääntöjen muutosta tulla kysymykseen.

nykyään voimassa olevien määräysten mukaan ei jäsenmaksuilla hyvitetä kiikarin hintoja, joten tästä ei olisi tarkoitettua hyötyäkään.

6 §

Sihteerin ehdotuksesta päätettiin yksimielisesti, että Kuopioon pyydettyjen koululaisnäytäntöjen yhteydessä annetaan siellä pitää yleisönäytäntö Ursan riskillä, koska paikalliset voimat eivät tappion pelossa ole halukkaita pitämään yleisönäytäntöä omalla riskillään.

Mikkelin paikallisosaston käytettäväksi elokuva päätettiin antaa kouluneuvos Kallion ehdotuksesta siten, että Ursa perii vain 200:– näytännöltä ja paikallisosasto saa käyttää kaikki muut tulot siitä kaukoputkensa kuolettamiseen.

7 §

Johtokunta päätti helmikuulla pidettäväksi Ursan kokouksen, ohjelmaksi suunniteltiin prof. Heiskasen esitelmää pimeistä tähtisumuista ja prof. Rapolan esitelmää suomalaisista tähtien nimistä.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Pentti Kalaja

sihteeri.

Pöytäkirja Ursan johtokunnan
kokouksessa 21.1.44. Läsna
puheenjohtaja prof. V A Heiskanen,
kouluneuvos Kallio (puhelimitse), toht.
Pesonen ja toht. Järnefelt (puhelimitse)
sekä allekirjoittanut sihteeri.

1 §

Yhdistysrekisterin tehtyä kolme huomautusta Ursan uusia sääntöjä vastaan johtokunta päätti yksimielisesti vuosikokoukselta 28.10.43. saamansa valtuutuksen nojalla

a) lisätä 5 §:n loppuun lauseen

”Hallituksen varajäsen astuu hallitukseen vakinaisen jäsenen erottua siitä.”

b) muuttaa 9 § muotoon

”Yhdistys on oikeutettu kantamaan maksua järjestämistään kokous- ja esitelmätilaisuuksista, tähtitieteellisuonteisista elokuvanäytöksistä, tähtinäytännöistä ja muista niihin verrattavista tilaisuuksista.

Yhdistys voi kartuttaa omaisuuttaan julkaisutoiminnalla sekä välittämällä kaukoputkia ja muita havaintovälineitä jäsenilleen ja muille tähtitieteen harrastajille.

Yhdistys on oikeutettu vastaanottamaan testamentti- ynnä muita lahjoituksia.”

Edelleen korjattiin 2 §:ään tullut konekirjoitusvirhe, josta yhdistysrekisteri oli huomauttanut

2 §

Hyväksyttiin Ursan vakinaiseksi jäseneksi valokuvausteknikko K. Ilm. Kotkavuori.

Pöytäkirjan vakuudeksi
Pentti Kalaja
sihteeri.

Pöytäkirja Ursan johtokunnan
kokouksessa 21.2.44. Läsä
puheenjohtaja, prof. V. A. Heiskanen
toht. Pesonen ja allekirjoittanut sihteeri.
Kokous pidettiin Metsätalossa.

1 §

Sihteeri ilmoitti, että Ursan sääntöjen muutos on nyt hyväksytty oikeusministeriössä. Sihteerin ehdotuksesta sääntöjä päätettiin painattaa 500 kpl:n painos.

2 §

Uusiksi vakinaisiksi jäseniksi hyväksyttiin
maist. Karl Nickul pääosastosta
kanttori Toivo Kiuru yl maas. osastosta
lehtori Anna Hyvärinen Mikkelin paik. os:sta.

3 §

Ursan kirjastoon ilmoitettiin saapuneiksi Toht. G. Järnefeltin artikkeli tähtien liikkeistä (eripainos Valvoja-Ajasta) ja Meriv. E:n julkaisu Auringon ja kuun nousu- ja laskuajat v. 1944, jonka on laskenut toht. Jaakko Tuominen.

4 §

Sihteeri ilmoitti tarkastaja Kotkanpäältä tulleen 2 tai 3 lähetystä Einsteinin teorian selitystä ja kirjeen, johon sihteeri oli vastannut. Tätä enempiin toimenpiteisiin ei katsottu olevan syytä ryhtyä.

5 §

Ilmoitettiin tanskalaisen Astronomisk Föreningin kutsun yhdistyksen vuosikokoukseen saapuneen. Ei aiheuta toimenpiteitä

6 §

Kuopiossa järjestetyistä elokuvanäytännöistä on saatu tilitys. Koululaisnäytännöt tuottivat 1400:–, yleisönäytäntö 2574:– netto, joten

puhdas tulo oli 3974:–. Kiitokseksi maist. Lahdelle lähetettiin kirje ja Ursan julkaisu II.

Mikkelistä ei vielä ole tullut titilystä.

Helsingin suunniteltu näytäntö päätettiin peruuttaa.

7 §

Mikäli pommitusuhka pääkaupungissa loppuu tai oleellisesti vähenee päätettiin järjestää maaliskuu-huhtikuun vaihteessa Ursan tähtinäytäntöviikko.

Nykyoloissa päätettiin ottaa refraktorin linssit suojaan ja irroittaa putki säilytyslaatikossaan säilytettäväksi.

Ursan kirjaston tärkein osa viedään säilytettäväksi kellariin tai lainaillaan jäsenille. Sitä varten hankittava laatikko.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Pentti Kalaja
sihteeri.

Pöytäkirja Ursan hallituksen
[Puht.kirj. huomio: ylivedettynä
”johtokunnan”] kokouksessa 22.12.44.
Läsnä hallitus kokonaisuudessaan.

1 §.

Todettiin, että olosuhteitten vuoksi, pääasiassa sen takia, että sekä puheenjohtaja että sihteeri ovat joutuneet työskentelemään Porkkalan rajakomiteassa, ei Ursan vuosikokousta ole pidetty määräaikana. Katsottiin lähimmäksi mahdolliseksi määröpäiväksi 10.1.45. jolloin vuosikokous pidetään.

Vuosikokousasioiden lisäksi päätettiin kokouksen ohjelmaan hankkia kaksi esitelmää. Toiseksi esitelmöitsijäksi lupautui tohtori Järnefelt aiheenaan tähtien kirjo-opillinen etäisyydenmääräys. Toisen esitelmän hankkiminen jäi sihteerin huoleksi.

2 §

Sihteeri luki laatimansa ehdotuksen Ursan vuosikertomukseksi toimintavuodelta 1943–1944. Kertomus hyväksyttiin sellaisenaan.

3 §

Varainhoitaja luki laatimansa varainhoitokertomuksen toimintavuodelta 1943–1944. Kertomus hyväksyttiin sellaisenaan.

4 §

Uusien sääntöjen määräysten mukaan vuosikokouksen on vahvistettava alkavan toimintavuoden jäsenmaksujen suuruus. Päätettiin ehdottaa vuosikokoukselle, että vuosimaksu vahvistettaisiin 40:–:ksi jolloin vakinaisen jäsenen jäsenmaksu tulee olemaan 600:–.

5 §

Ursan uusiksi vuosijäseniksi hyväksyttiin

pääosastoon

Koulul. Jarmo Parviainen, Dagmarink. 12 A.

yl. maaseutuosastoon

Koulul. Ari-Matti Immonen, Kaurila

Vain yksityiskäyttöön
Tähtitieteellinen yhdistys Ursa ry

- || - Arvo Vuojolainen, Lahti Hennala, rak. 1. as. 11.
 - || - Jaakko Väisänen, || || , || 3. as 1.
- Herra Jyrki Juuti, Kontiolahti as. Varuskunta.
Koulul. Jorma Riihimaa, Munakka
- || - Esko Anttolainen, Lahti (Lehmo) Kärpänen Rajalan talo.

6 §

Uudeksi vakinaiseksi jäseneksi pääosastoon hyväksyttiin insinööri Heikki Tuori.

7 §

Seuraavat vuosijäsenet siirrettiin omasta pyynnöstään ja heidän maksettuaan vakinaisen jäsenen jäsenmaksu Ursan vakinaisiksi jäseniksi pääosastoon:

Herra Harry Ekström,
valokuvaaja Olavi Häkkinen,
maisteri Tauno Honkasalo,
tohtori Risto Jurva,
tohtori Gustaf Järnefelt,
professori Pekka Kokkonen,
tohtori Aarno Niini,
tohtori Risto Niini,
professori Erik Palmén,
tohtori Veikko Valkama,
professori Vilho Väisälä
professori Heikki Väyrynen

yl. maaseutuosastoon:

professori E. J. Nyström.

8 §

Luetteloista poistetaan kuolleina seuraavat
pääosaston vak. jäsen professori Rolf Witting
pääosaston vuosijäsenet prof. Ragnar Furuhjelm
ja talousneuvos J. K. Tuominen.

9 §

Sihteeri ilmoitti kirjaston asioista sueraavaa:

Kirjastoon saapunut

Henseling: Sternbüchlein 1944

Caspar, Max: Kopernikus und Kepler

Kirjakauppojen ilmoitusten mukaan ei ole loppuunmyymisen vuoksi saatu hankituksi

(25.5.44) Niklitschek Sternwarte für jederman

(29.7.44) Bavink: Ergebnisse und Probleme der Naturwissenschaften

(10.6.44). Heckman: Theorien der Kosmologie

10 §

Sihteerin ehdotuksesta päätettiin tilata yhdistykselle kirja

H. Vogt: Aufbau und Entwicklung der Sterne (Akademische Verlagsgesellschaft, Leipzig 1943 183 s.)

(suositus NAT ⁶⁹/1944.)

11 §

Osittain pommitusten aiheuttamana, osittain it. joukkojen käytöstä johtuen Ursan torni Kaivopuistossa on vaurioitunut.

Tornin kupu on irronnut jossain määrin kehyksestään, lisäksi siinä on runsaasti sirpaleiden reikiä ja eräs repeämä ja lopuksi kupu on osittain ruostunut.

Ulko-ovi on kokonaan pois paikoiltaan ja saranat ja oven kehys ovat vaurioituneet.

Tornin rappaus on lohkeillut.

Vielä tornista on hävinnyt pöytä ja sähkölamppu, ja tornin alakertaan on jätetty tarpeetonta rojua.

Jätettiin sihteerin tehtäväksi ryhtyä toimenpiteisiin tornin kunnostamiseksi. Ensi sijassa on käännyttävä asianomaisten it. joukkojen puoleen.

12 §

Tähtitieteen harrastuksen leviämistä osoittaa muun muassa ne monilukuiset kyselyt kaukoputkien osto- ja rakentamismahdollisuuksista, joita Ursalle tehdään yhtämittaa. Kun valitettavasti koko sodan ajan on

täytynyt vastata näihin tiedusteluihin pelkästään kielteisesti, on tämä ollut osaltaan varsin vahingollista tähtitieteen harrastukselle. Sihteerin ehdotuksesta päätettiin tiedustella prof. Yrjö Väisälältä, joko nyt, sotakiireitten mentyä ohi voitaisiin saada häneltä muutamia sarjoja harrastelijakiikareihin sopivia linssisarjoja. Ursa ostaisi tällaisen linssisarjan varastoonsa ja välittäisi sitten harrastelijoille.

13 §

Puheenjohtajan ehdotuksesta tohtorien Järnefeltin ja Kallion kannattaessa ehdotusta hallitus päätti korottaa sihteerin palkkion vuoden 1945 alusta 4200 markaksi vuodessa (Johtok. ptk 12.11.43 § 14.)

Pöytäkirjan vakuudeksi

V. A. Heiskanen
puheenjohtaja.

Pentti Kalaja
sihteeri.

Pöytäkirja Ursan hallituksen
kokouksessa 10.1.45. Metsätalossä.
Läsnä Prof V. A Heiskanen, tohtorit
Uuno Pesonen ja Gustaf Järnefelt ja
allekirjoittanut sihteeri.

1 §

Jäsenluetteloista poistettiin kuolleet, maisteri E A Eskelinen ja rovasti
Levander.

2 §

Pääosaston vuosijäsenet professori Stenij ja tarkastaja Rahola
hyväksyttiin vakinaisiksi jäseniksi.

3 §

Aikanaan pääosastostamme Turun Ursaan siirtynyt vakinainen jäsen toht.
E. Sucksdorff on asettunut asumaan Helsinkiin ja merkitään jälleen
yhdistyksemme jäsenluetteloon

4 §

Uusiksi vuosijäseniksi pääosastoon hyväksyttiin:

Kapteeni Kalle Marjomaa

Koululainen Pentti Marjomaa

Ylioppilas Veikko Nevanlinna

Opiskelija Erkki Kataja

Koululainen Christian Sucksdorff ja

Insinööri Martti Kyrölä

ja yl. ms. osastoon Herra Aatto Sirén, Orimattila, Karkkula

5 §

Yl. ms osaston vuosijäsenet

pankinjohtaja Väinö Väisälä

ylioppilas Martti Pajari ja

opiskelija Sigurd Nylund

siirrettiin pääosastoon.

6 §

Päätettiin ehdottaa vuosikokoukselle tohtori Hirvosen valitsemista yhdistyksen hallitukseen eroavan toht Pesosen tilalle Tohtori Hirvosen tilalle varatilintarkastajaksi päätettiin ehdottaa maist. Tauno Honkasalaa.

7 §

Päätettiin, että tästä lähtien kokousten esitelmöitsijöille tarjotaan illallinen.

8 §

Sihteeri ilmoitti liittäneensä Ursan kirjastoon eripainosvihkosen kirjoittamastaan auringon- ja kuun pimennyksiä käsittelevästä kirjoitelmastaan, joka oli julkaistu Kansanvalistusseuran kalenterissa v. 1945.

Sihteeri oli saanut sidotettavat Ursan kirjat Tilgmannin kirjapainossa sidottaviksi.

9 §

Sihteeri oli It. R 1:n edustajan kanssa tarkastanut Ursan tornia. Tornin korjauksesta on tehtävä esitys It. R 1:lle.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Pentti Kalaja
sihteeri.

Pöytäkirja Ursan hallituksen kokouksessa 29.1.45. Geodeettisessa laitoksessa Läsna puheenjohtaja, prof. V. A. Heiskanen, kouluneuvos Kallio, tohtori Hirvonen ja allekirjoittanut sihteeri.

1 §

Ursan varainhoitajaksi valittiin yksimielisesti tohtori. R. A. Hirvonen

2 §

Sihteeri selosti kaukoputkitilausasian nykyistä vaihetta. Asiasta on lähetetty kiertokirje niille jäsenille, jotka ovat ilmottaneet olevansa asiasta kiinnostuneita.

3 §

Sihteeri luki kanttori Kiurulta saapuneen kirjeen ja pöytäkirjan Ylä Vuoksen paikallisosaston perustamisesta. Hallitus päätti avata molemmille paikallisosastoille tilit joille merkitään puolet paikallisosastojen tuottamista tuloista ja joiden varoja käytetään vain a..o. osaston hyväksi. Toinen puoli jää Ursan yleiseen rahastoon osaston tuottamien juoksevien kulujen peitoksi.

Kanttori Kiurulle päätettiin lähettää kirje, jossa hallitus toivottaa onnea uudelle paikallisosastolle ja kiittää kanttori Kiurua ansiokkaasta toiminnasta tähtitieteen harrastuksen levittämisessä.

4 §

It. R 1:lle lähetettyyn korvausvaatimukseen Ursan tornin kunnostamisesta saadaan vastaus vasta huomenna. Tornin katon, ukkosenjohdattimen ja oven korjaamisesta oli Salon Takomo antanut tarjouksen, mutta toinen liike Peltisepänliike Eerola, jolta myös oli pyydetty tarjousta ei ollut sitä antanut. Päätettiin pyytää uusi tarjous Nymanin konepajalta ja valita sitten halvempi ja teettää työt sillä.

5 §

Sihteerin ehdotuksesta yritetään ”Luomakunnan ihmeiden” esitystä. Hallitus päätti maksaa esittelijälle 200:– korvauksen esityskerralta.

6 §

Merkittiin pöytäkirjaan toht. Sucksdorffin tekemä lahjoitus kirjastoon: Sucksdorff: Turun vanhan akatemian tähtitieteellinen tutkimus ja tähtitorni.

7 §

Sihteeri valtuutettiin tilaamaan Ursalle eräitä suositeltuja saksan ja ruotsinkielisiä tähtitieteellisiä kirjasia.

8 §

Päätettiin monistuttaa uudelleen kaikille jäsenille jaettavaksi kirjastoluettelo ajan tasalle korjattuna.

9 §

Rahastonhoitaja oli painattanut uusia vuosijäsenmaksulomakkeita 1000 kpl. Toimenpide hyväksyttiin

10 §

Uusiksi vuosijäseniksi pääosastoon hyväksyttiin lakit. toht. Sigurd von Numers ja fil. toht. Urpo Kuuskoski.

Pöytäkirjan vakuudeksi
Pentti Kalaja
sihteeri.

Pöytäkirja Ursan hallituksen
kokouksessa 5.3.45 Metsätalossa. Läsna
puheenjohtaja prof V. A. Heiskanen
professori Järnefelt, tohtori Hirvonen ja
allekirjoittanut sihteeri.

1 §

Sihteeri selosti tornin korjaustyön edistymistä. Salon Takomo on korjannut täysin oven ja katon. Urakkaan kuuluu vielä katon tervaus, ukkosenjohdattimen kunnostus ja oven mönjäys ja maalaus. Lisäksi Salon takomo on korjannut lattialuukut ja alustavasti siivonnut.

Peltiseppien työn aikana. aikaisemman oven kuparipelti oli kadonnut tornista. Päätettiin veloittaa Salon takomoa siitä mk 300:lla.

Sähkötyöt on teetettävä ensi tilassa, sekä hankittava pöytä ja pöytälamppu.

Tällöin kaukoputkien kiinnittämisen jälkeen torni onkin näyttämiskunnossa.

Myöhemmin on teetettävä perusteellinen siivous ja ympäristön puhdistus sekä sitä ennen rapattava torni.

2 §

Sihteeri selosti toimenpiteitään kaukoputkihankinta-asioissa, sekä ehdotti, että Ursalle ostettaisiin muutamia kaukoputkia. Asiaa harkittuaan hallitus päätti hyväksyä kaukoputkien hankkimisen ja jätti tilattavien kaukoputkien lukumäärän päättämisen varainhoitajan ja sihteerin huoleksi.

3 §

Ylävuoksen paikallisosastoon oli ilmottautunut 16 vuosijäsentä. Heidät hyväksyttiin Ursan jäseniksi. Yhteiskoululainen Erkki Suhonen on tässä mukana jo. [Puht.kirj. huomio: viimeinen virke lisätty lyijykynällä.]

4 §

Sihteeri ilmoitti, ettei filminäytäntöasiasta ole vielä tullut ratkaisua. Elokuvan saksalaisen alkuperän takia asia menee maan hallituksen kautta valvontakomissioon yhdessä muiden opetusfilmien esityslupa-anomuksen kanssa.

5 §

Jäsenasioista merkittiin pöytäkirjaan seuraavaa
Opettaja Lenno Lehmusvuori ja
radioasentaja Heikki Hintikka, jotka
ovat useamman vuoden olleet kadoksissa (siirtoväkeä) ovat nyt löytyneet.
Päätettiin kanta heiltä tämän, mutta ei edellisten vuosien jäsenmaksua.

Rouva Katri Sola pääosaston vuosijäsenistä hyväksyttiin vakinaiseksi jäseneksi.

Ins. V. V. Kolho ja
Radioasentaja Heikki Hintikka muutetaan maaseutuosastosta
pääosastoon.

Hyväksyttiin seuraavat uudet jäsenet:

pääosastoon

Neiti Aune Pitkänen

Neiti Ritva Lehto

Ylioppilas Martti Kaipainen ja .

Kartanpiirtäjä Jaakko Hartikka

Koululainen Olavi Tamminen [Puht.kirj. huomio: viimeinen nimi lisätty eri
kynällä.]

yleiseen maaseutuosastoon

Opiskelija Veikko Salmenhaara, Haminasta,

Herra Onni Heinonen, Kotkasta,

Kunnankirjuri Toivo Mehtola, Pattijoelta,

Koululainen Jukka Virta, Tampereelta,

Herra Juhani Ristaniemi, Haapamäeltä ja

Koululainen Ossi Kallio, Haapamäeltä.

Päätettiin, että nyt liittyviltä jäseniltä ei kanneta enää vuoden 1944–45
jäsenmaksua, lukuunottamatta niitä 15 YläVuoksen paik. os:n jäsentä, jotka
ovat jo maksaneet aiemmin.

6 §

Akateemisen kirjakaupan ilmoituksen mukaan ei nyt voida saada sihteerin
tiedustelemlia saksankielisiä kirjoja, eikä myöskään sarjojen ”Vad vi veta” ja
”Vi och vår värld” kirjoja. Sensijaan ”Verdandis småskrifter” -sarjaan
kuuluvia kirjoja voi saada.

Päätettiin tilata viimemainittuun sarjaan kuuluvat tähtitieteelliset kirjaset,
joita Ursalla ei vielä ole.

7 §

Päätettiin pitää yleinen kokous huhtikuussa. Esitelmöitsijöiksi ajateltiin toht. Tuomista ja professori Rapolaa

8 §

Päätettiin, että tornin korjauksen aiheuttamat ylimääräiset menot koetetaan saada peitetyksi anomalla valtionavustusta ylimääräisesti niiden peitoksi. Asia jätettiin varainhoitajan huoleksi.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Pentti Kalaja.
sihteeri.

Pöytäkirja Ursan hallituksen
kokouksessa 11.4.45. hotelli
Seurahuoneessa. Läsnä kaikki
johtokunnan jäsenet. Puhetta johti
puheenjohtaja, prof. V. A. Heiskanen

1 §

Uusiksi jäseniksi yl. ms. osastoon hyväksyttiin
Herra Ola U Selin, Tampere, Härmälän p.t. Rukkamäki
ja Maanvilvelija Eeti Hänninen, Lannevesi
Tampereelle muuttanut maist. Kyrölä siirrettiin pääosastosta yl. ms
osastoon.

2 §

Mat. ja fys. opettajain Liiton kutsu 10-v. juhlaansa, joka oli saapunut
sihteerin matkalla ollessa, jonka syyn takia Ursa ei voinut olla edustettuna
mainitussa juhlassa, liitettiin ad. acta.

3 §

Koska filminäytännön järjestäminen on filmin näyttämiskiellon johdosta
osoittautunut mahdottomaksi, lykättiin asia syksyyn, jolloin yritetään
uudelleen.

4 §

Kouluneuvos Kallio on lahjoittanut yhdistykselle seuraavat vanhat kirjat
Sturm, Chr. Betrachtelser öfver naturen, painettu 1799;
Bastholm, Chr. Philosophie för olärde, || 1795;
Kjellin, Elementar lärobok i astronomien, || 1822 ja
Bode–Bremiker, Anleitung zur Kenntnis des
gestinten Himmels, || 1844.
Päätettiin merkitä pöytäkirjaan suuret kiitokset kouluneuvos Kalliolle.

5 §

Ostamalla on Ursan kirjastoon saatu sarjaan Verdandis Småkrifter
kuuluvat kirjaset
Nr 18 Bergman: Giordano Bruno
80 Nordenmark: Om stjärnornas natur

Vain yksityiskäyttöön
Tähtitieteellinen yhdistys Ursa ry

259 Högbom: Om meteorer och meteoriter
359 Lönnqvist: Jordens skapelse och undergång
360 Lönnqvist: Solens öde.
Vielä on ostettu kirja
Grönstrand: The total solar Eclipse 1945.

6 §

Päätettiin anoa vakinaista valtionapua koroitettavaksi 12 000 markkaan.

Pöytäkirjan vakuudeksi Pentti Kalaja
sihteeri.

1945–1946

Pöytäkirja Ursan hallituksen
kokouksessa 16.10.45.

Maanmittaushallituksessa

Läsnä puheenjohtaja, prof. V. A.
Heiskanen, prof. Järnefelt, kouluneuvos
Kallio, toht. Hirvonen ja allekirjoittanut
sihteeri.

1 §

Seuraavat uudet jäsenet hyväksyttiin Ursaan liittymispäivämäärällä
31.8.45.

Koululainen Silvo Sohka, Kuopio, J. R. 2.

Herra Erik Rissanen, Hki, Ilmarink. 4 A 9

Herra Urho Frost, Hki, Runebergink. 8 E 41

Ins. Henrik Nystén, Lauttasaari, Otavantie 9–11. A. K.

Ins. G. Sallavuori, Hki, Topeliuksenk. 13. B. 13.

Ensiksimainittu merkitään yl. maaseutuosastoon ja muut pääosastoon, kaikki
vuosijäsenkiksi.

2 §

Seuraavat siirrot merkittiin jäsenluetteloon

Ylioppilas Martti Kaipiainen pääosastosta yl. ms. osastoon

Herra Erkki Raita pääosastosta yl. ms. osastoon

Neiti Aune Pitkänen pääosastosta Ylä-Vuoksen paik.os:oon

3 §

Rahastonhoitajan ilmoituksen perusteella poistettiin seuraavat jäsenet
jäsenluettelosta heidän joko ilmoitettua eroavansa tai jätettyä jäsenmaksunsa
maksamatta

Johtaja Knut Laukka pääosastosta

Herra Tauno Nurmi pääosastosta

Prokuristi Erkki Pulkkinen pääosastosta

Lyseolainen Olavi Simola yl. ms. osastosta.

4 §

Kesän aikana oli sihteeri ostanut Ursalle julkaisun: Leiri: Die Entstehung der Sonnenflecken, deren Einfluss auf die Erdtemperatur und die Sonnenkorona. Über die Wettervoraussage auf lange Sicht.

Tohtori Sucksdorff lähetti Ursalle seuraavat eripainokset:

E. Sucksdorff: Auringon vaikutuksesta maan magneettisiin ilmiöihin Sodankylän tulosten valossa.

J. Keränen: Katsaus Sodankylän observatorion toimintaan vuosina 1914–1943.

Sihteeri on lähettänyt kiitoskirjeen näistä toht. Sucksdorffille.

5 §

Päätettiin pitää vuosikokous perjantaina 26.10. Metsätalossa, tai ellei silloin sovi, sitten 2.10. Ohjelmaksi päätettiin pyytää prof. Bonsdorffilta lupaa saada esittää Geodeettisen laitoksen auringonpimennysfilmit ja joht. Orkolta lupaa saada näyttää Suomi Filmin auringonpimennyselokuvat. Sihteeri esitelmöi samalla auringonpimennystutkimuksista, esitellen elokuvat.

Lisäksi kokoukseen tulee vuosikokouksen käsiteltävät asiat sääntöjen mukaan.

6 §

Sihteeri esitti laatimansa vuosikertomuksen. Se hyväksyttiin sellaisenaan.

7 §

Taloudenhoitaja esitti laatimansa talouden kertomuksen. Se hyväksyttiin sellaisenaan.

8 §

Päätettiin ehdottaa vuosikokoukselle jäsenmaksujen pysyttämistä ennallaan, mk 40:– ja 600:– na.

9 §

Päätettiin, että yritetään saada järjestetyksi ”Luomakunnan ihmeitten” esitys syksyllä. Elokuvan lainaamisesta päätettiin tästä edes veloittaa 200:– esityskerralta.

10 §

Puheenjohtajan ehdotuksesta sihteerin palkkio päätettiin korottaa 6000:– :ksi vuodessa. Toht. Hirvosen ehdotuksesta korotettu palkkio päätettiin maksaa taannehtivasti jo 1.6.45. lukien.

Pöytäkirjan vakuudeksi

V. A. Heiskanen
Puheenjohtaja

Pentti Kalaja
sihteeri.

Pöytäkirja Ursan hallituksen
kokouksessa hot. Espilässä 16.11.45.
Läsnä puheenjohtaja prof. Heiskanen,
toht. Hirvonen ja allekirjoittanut
sihteeri.

1 §

Merkittiin jäsenluetteloon seuraavat uudet jäsenet:
Koululainen Johan Järnefelt, Tähtitieteellinen observatorio
Tohtori Veikko Erola, Dagmarinkatu 9 B 13
Neiti Anne Marie Palmén, Korkeavuorenk. 1.
Optikko Gunnar Sundman, Unionink. 7. B. 16.
Rouva Naema Saarnenheimo, Aurorank. 15 B 22
Maisteri H. Sternberg, Runebergink. 40 A 13.
Opettaja L Wallen, Mannerheimintie 25 A 28
Koululainen Markku Pesonen, Runebergink. 56 B 18
Dipl. insinööri Jorma Laurikainen, Lönnrotink. 35 B 40
Kaikki pääosastoon, sekä
Koululainen Kirsti Linnansaari, Viitasaari, Myllymäki
yl. ms. osastoon.

2 §

Omasta pyynnöstään merkitään eronneeksi
Koululainen Juhani Ristaniemi, Haapamäki.

3 §

Vuosijäsenet Chr. Sucksdorff ja Ädhäm Kanykoff pääosastosta siirrettiin
omasta pyynnöstään vakinaisiksi jäseniksi

4 §

Omasta pyynnöstään siirrettiin herra Martti Kaipainen yl. ms. osastosta
pääosastoon ja Neiti Aune Pitkänen Ylä-Vuoksen paik. os:sta pääosastoon.

5 §

Professori Yrjö Väisälän aloitteesta oli aikanaan päätetty, että Turun
Ursan muodostuessa ne Ursan jäsenet, jotka halusivat siirtyä Turun Ursaan
voivat ilman uusia maksuja siirtyä Turun Ursan samaan jäsenluokkaan.

Vain yksityiskäyttöön
Tähtitieteellinen yhdistys Ursa ry

Edelleen oli päätetty että Ursan jäsenen muuttaessa asuinpaikkaa hän voi jälleen ilman maksuja siirtyä haluamaansa Ursa-yhdistykseen.

Professori Yrjö Väisälän ehdotettua nyt että tämä käytäntö lopetettaisiin Ursan hallitus päätti puolestaan hyväksyä ehdotuksen, jota prof. Väisälä oli nimenomaan perustellut juriidisilla syillä. Edelleen Ursan Hallitus päätti, että ne Turun Ursan vakinaiset jäsenet, jotka aikanaan ovat kirjoittautuneet Ursan vakinaisiksi jäseniksi ja maksaneet jäsenmaksunsa Ursalle merkitään takaisin Ursan luetteloon mikäli itse tekevät siitä ilmoituksen. Mitään määrääaikaa tähän ei pantu.

6 §

Suostuttiin toht. Urpo Kuuskosken pyyntöön saada lainata Ursan pieni kaukoputki Tyttönormaalilyseolle tammi- ja helmikuun 1946 ajaksi

7 §

Valittiin alkaneeksi toimintavuodeksi varainhoitajaksi toht. R. A. Hirvonen ja kirjastonhoitajaksi sihteeri.

8 §

Sihteeri ilmoitti, että Vasiutynskin kirjoittama tähtitieteellisiä esitelmiä käsittävä kirja on tilattu Ursalle. Johtokunta hyväksyi toimenpiteen.

9 §

Sihteeri esitti tarkastaja Kotkanpään lähettämän Einsteinin teorian arvostelua koskevaa kiertokirjettä. Puheenjohtajan ehdotuksesta hallitus päätti, että tarkastaja Kotkanpäälle kirjoitetaan, ettei Ursa voi suostua levittämään hänen kirjoitelmiaan asiasta.

10 §

Päätettiin pitää 10.12.45 yleinen kokous aiheena Mikrokosmos ja Makrokosmos ja esitelminä atomiopin alalta prof. Laurilan tai jonkun muun fyysikon esitelmä ja toiseksi prof. Heiskasen esitelmä maailmankaikkeudesta.

Pöytäkirja Ursan hallituksen
kokouksessa hot. Seurahuoneessa
10.12.45. Läsä puheenjohtaja, prof. V.
A. Heiskanen, prof. Gustav Järnefelt,
toht. R A Hirvonen, ja allekirjoittanut
sihteeri

1 §

Hyväksyttiin vakinaiseksi jäseneksi insinööri Alf Cederquist ja vuosijäseneksi koululainen Pentti Stenbäck, Väinölänk. 34. C.

2 §

Päätettiin lehtori Kurt Envaldin kirjelmän johdosta osoittaa meteoritiedoitukset prof. Eskolalle

3 §

Päätettiin peruuttaa hintojen nousun vuoksi aikaisempi, epävarma, tilaus, ja tilata prof. Yrjö Väisälältä yksi 60/800 putki ja yksi 80/1000 putki.

Pöytäkirjan vakuudeksi
Pentti Kalaja
Ursan sihteeri.

Pöytäkirja Ursan hallituksen
kokouksessa Gl:ssa 17.1.46. Läsna
hallitus kokonaisuudessaan.

1 §

Ursan jäseniksi merkittiin Ylä-Vuoksen paik. os:oon koululaiset Ahti Ruotsi, Erkki Mansikka, Pentti Hellsten, hrat O. Zitting ja Tapio Haikarinen. Vakinaisten jäsenten luetteloon Turun Ursan jäsen ent. Ursan vak. jäsen hallituksen päätöksen 16.11.45 § 5 perusteella rehtori E-R. Levanto. Vuosijäseniksi teinit Toini Tyrväinen ja Rauno Alanko.

Ylä-Vuoksen paikallisosaston nimiluettelosta poistettiin eronneina liikemies Joh. Haikarinen ja koulul. Yrjö Leivonen.

2 §.

Sihteeri ilmoitti, että meteoritiedoitukset Maaningan meteorista (Hall. ptk. 10.12.45 § 2) oli prof Eskolan kanssa neuvoteltua lähetetty prof Laitakarille Geologiseen toimikuntaan.

3 §

Sihteeri esitteli Ylä-Vuoksen paik. os:n vuosikertomuksen.

4 §

Sihteeri oli Ursalle ostanut 9 kpl postikorttikokoa olevia auringonpimennyksen kuvia. Hallitus päätti antaa niistä kappaleet hallituksen jäsenille ja tilintarkastajille, sekä kunniajäsenelle prof. Bosndorffille ja käyttää viimeisen postikorttina kirjeenvaihdossa.

Edelleen päätettiin tiedustella, valmistettaisiinko Turussa kuvia edelleen samaan hintaan, ja jos niin käy, tarjota ursalaisille tilattavaksi ensi kiertokirjeessa

5 §

Sihteeri ilmoitti suuren refraktorin objektiivin korjauttamisesta Turussa.

6 §

Hallitus hyväksyi toimenpiteet joilla Luonto-Liiton käytettäväksi oli luvattu Ursan tornia määrätyn ehdoin sekä luovutettu pieni kaukoputki Tyttönormaalilyseon käyttöön tammi- ja helmikuuksi.

Vain yksityiskäyttöön
Tähtitieteellinen yhdistys Ursa ry

7 §

Päätettiin pitää yleinen kokous helmikuussa. Toht. Hirvosen ehdotuksesta päätettiin ehdottaa prof. Kailalle että filosofinen yhdistys ja Ursa pitäisivät yhteisen kokouksen.

8 §

Päätettiin lähettää Hgin kaup. Kiinteistölautakunnalle kirjelmä, jossa pyydetään tähtitornimme maa-alueen vuokraa jatkettavaksi ajan 1.4.46–1.4.56 entisin ehdoin kuitenkin niin, että pääsymaksu olisi mahdollista koroittaa 20 markkaan.

9 §

Päätettiin ryhtyä toimenpiteisiin Ursan julkaisun III toimittamiseksi. Päätettiin, ettei hra Sirenin lähettämää kirjoitusta oteta siihen.

[Puht.kirj. huomio: ylivedettynä ”Helsingissä”]

Pöytäkirjan vakuudeksi

Pentti Kalaja
sihteeri.

Pöytäkirja Ursan hallituksen
kokouksessa Metsätalossa 17.4.46. klo
18. Läsä puheenjohtaja, prof.
Heiskanen, toht. Hirvonen ja
allekirjoittanut.

1 §

Jäsenluettelosta poistetaan tammikuussa 1946 kuollut tohtori V. J. Kallio

2 §

Vakinaiseksi jäseneksi merkitään pääosaston vuosijäsen maist. H. Sternberg.

Maisteri Erkki Kääriäinen oli herättänyt kysymyksen maisteri Nuortevan (U.S. :n Ollin) kutsumisesta Ursan vakinaiseksi jäseneksi hänen positiivisen suhtautumisensa vuoksi tähtitieteenharrastukseen. Ehdotukseen suhtauduttiin myötämielisesti, mutta puheenjohtajan ehdotuksesta asian ratkaisu päätettiin lykätä 25-v. juhlien yhteyteen.

3 §

Vuosijäseniksi merkittiin:

Teini Matti, Penttilä, Tehtaank. 7 B.

Pääosastoon: herra Yrjö R. Kuivila, 2. Linja 31 B 52

teini Jouni Koivisto, Merikatu 5.

Ylä-Vuoksen ms. os:oon: nti Edla Paajanen, Tainionkoski, Niskalampi
koulul. Helena Heino, Tainionkoski.

Yl. ms. os:oon: nti Mirjam Karhu, Tampere, Lavajärvi
herra Allan Ruotsala, Kannus, Väliviirre
ins. Helmer Wallenius, Kuopio.

4 §

Sihteeri kertoi kuulumisia Kuopiosta. Kuopion Luonnonystävien yhdistykseen on perustettu tähtitieteen harrastuspiiri. Yhdistyksellä on joka torstai kokous ja joka kuukauden viimeinen torstai on omistettu tähtitieteelle. Insinööri Wallenius on Ursalta saamansa materiaalin turvin pitänyt tällöin aina esitelmiä. Kaupungintalon tornissa on pidetty tähtinäytäntöjä herra Falkenbergin (Kuulan) ja Kuopion Luonnonystävien seuran putkia käyttäen. Pyytävät Ursasta esitelmöitsijää, jos vaan voisi järjestää.

Vain yksityiskäyttöön
Tähtitieteellinen yhdistys Ursa ry

Samoin Ylävuoksen paik.-os:ssa on toiminta ollut melko runsasta. Myös sinne toivottaisiin Helsingistä esitelmäitsijää, mikäli mahdollista, kaukoputken kanssa.

5 §

Sihteeri ilmoitti yhdistykselle alkaneen saapua Yhdysvaltain lähetystön kautta ”Astronomy Newsletter” -tiedonantojen. Kiitos ensi lähetyksestä on lähetetty.

Ursalle on ostettu kirjat

”The Royal observatory, Greenwich”

Spencer Jones, Lontoo 1944

”Atomic Energy” Smyth, 1945.

Bokhallens Antikvariatet oli lähettänyt vanhan tähtit. kirjallisuutta koskevan luettelonsa. Siitä ei osteta mitään.

Vasiutynskin kirjaa, joka tilattiin marraskuussa 1945, ei saadakaan, koskei norjalaisille kirjoille myönnetä valuuttaa.

6 §

Auringon koronakuvista, joita tilattiin Ursan välityksellä myytäväksi 150 kpl on vielä parikymmentä jälellä.

Hyväksyttiin sihteerin toimenpide, että hra Kärkkäiselle ja nti Kenttiselle oli annettu yksi kuva kummallekin heidän Ursalle tekemiensä palvelusten johdosta ja yksi kuva oli liitetty Ursan valokuvien kokoelmaan.

Ursa maksaa nämä kolme kuvaa.

7 §

Hallituksen päätöksen 10.12.45. mukaan prof. Väisälältä oli tilattu 60/800 ja 80/1000 kaukoputket. Prof. Väisälä lähetti joulukuussa 45 aluksi yhden 40/500 putken. Se annettiin matematiikan opettajain Liitolle, joka lunasti sen. Nyt huhtikuussa prof. Väisälä lähetti 50/600 putken. Koska hinnat ovat taas nousseet paljon, päätettiin ottaa tämä tilatun 60/800 putken sijasta.

80/1000 putkeen päätettiin tilata yksinkertainen, luja, atsimutaalinen jalusta.

8 §

Kun on ilmennyt vaikeuksi sekä taloudellisella- että kirjapaino-alalla ja kun ensi syksynä ilmestyy luultavasti useita tähtitieteellisiä julkaisuja ja lisäksi aikaa on vain niukalti, päätettiin yksimielisesti lykätä Ursan julkaisun ”Tähtitiedettä harrastajille III” valmistaminen tuonemmaksi.

9 §

Päätettiin anoa Suomalaisen kirjallisuuden Edistämisrahastosta 40000:– ”Harrastajain kirjan” palkkioihin. Perustelut ilmenevät kirjelmästä.

10 §

Merkittiin pöytäkirjaan, että pommitusvahinkojen korvauksena on anotun 30000:– sijasta saatu 25 000:–. Tähän tyydytään.

Tieteellisen keskuslautakunnan ilmoituksen mukaan Opetusministerio on raha-arpajaisten voittovaroista antanut Ursalle lisä-avustusta v. 1946 1. neljänneksenä 2000:–. Tämä merkinnee lisäavustuksen kohoamista 8000 markkaan.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Pentti Kalaja
sihteeri.